

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza DPH ve vybrané obci

Analysis of VAT in Selected Municipality

Student: Bc. Kristýna Smolková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kristýna Smolková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza DPH ve vybrané obci**
Analysis of VAT in Selected Municipality

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretické aspekty DPH
  3. Charakteristika a hospodaření vybrané obce
  4. Analýza DPH ve vybrané obci
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. *DPH 2017 – výklad s příklady*. 13. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 424 s. ISBN 978-80-271-0428-4.
- KUNEŠ, Zdeněk. *Daň z přidané hodnoty 2017: úplné znění zákona o DPH od 1. července 2017 s pedagogickými pomůckami včetně komentářů a grafů*. 8. vyd. Praha: VOX, 2017. 396 s. ISBN 978-80-87480-56-4.
- PITNER, Ladislav a Václav BENDA. *Daň z přidané hodnoty s komentářem k 1. 7. 2017*. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2017. 855 s. ISBN 978-80-7554-089-8.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

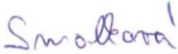
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 – 3, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 27. 4. 2018

Kristýna Smolková

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Teoretické aspekty DPH	7
2.1	Princip fungování DPH	7
2.2	Předmět DPH.....	8
2.3	Daňové subjekty	9
2.4	Základ daně, výpočet daně, oprava ZD	10
2.5	Sazby daně.....	13
2.6	Osvobozená plnění	15
2.6.1	Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně	15
2.6.2	Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně	19
2.7	Odpočet daně	20
2.8	Režim přenesení daňové povinnosti	25
2.9	Správa daně.....	27
2.10	Kontrolní hlášení.....	29
2.11	Daňové přiznání	31
3	Charakteristika a hospodaření vybrané obce	32
3.1	Definice obce	32
3.2	Charakteristika Obce Velké Heraltice	32
3.3	Orgány obce.....	34
3.4	Orgány obce Velké Heraltice	37
3.5	Samostatná a přenesená působnost obce	38
3.6	Ekonomická činnost obce	40
3.7	Hospodaření obce	41
3.8	Příjmy a výdaje obce	43
3.8.1	Příjmy obce	43
3.8.2	Výdaje obce	44

4	Analýza DPH ve vybrané obci.....	45
4.1	Obec v pozici plátce DPH	45
4.2	Zdanitelná plnění	45
4.3	Osvobozená plnění	48
4.4	Nárok na odpočet daně	52
4.5	Režim přenesení daňové povinnosti.....	56
4.6	Kontrolní hlášení	60
4.7	Daňové přiznání.....	63
4.8	Zrušení registrace	66
5	Závěr	68
	Seznam použité literatury	70
	Seznam zkratk.....	72
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) je jedním ze základních pilířů daňové soustavy. Dennodenně se s touto daní setkáváme, neboť je obsažena v cenách výrobků a služeb a výnosy z této daně podle Ministerstva financí ČR v roce 2016 tvořily podstatnou část veřejných rozpočtů.

Daň z přidané hodnoty je jednou z nejvýznamnějších a také nejsložitějších daní, zvláště pak u územních samosprávních celků, které jsou oproti podnikatelským subjektům značně opomíjeny. Největším problémem u územních samosprávních celků je rozlišení činností, které patří pod výkon veřejné správy a činností podléhajících dani z přidané hodnoty.

Po novelizaci zákona o dani z přidané hodnoty s účinností od 1. 1. 2009, kdy se do obrátu začala počítat i osvobozená plnění, se muselo mnoho veřejnoprávních subjektů jako jsou kraje, města a obce povinně registrovat k dani z přidané hodnoty.

Cílem diplomové práce je analýza daně z přidané hodnoty v podmínkách obce Velké Heraltice a zhodnocení, zda by mohla obec zrušit registraci k DPH a jaké dopady by tato skutečnost měla na hospodaření obce.

Práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do tří částí. V první části práce je řešena problematika daně z přidané hodnoty se zaměřením na oblasti, které se nejvíce dotýkají obcí. Kapitola charakterizuje předmět daně, jednotlivé daňové subjekty a jejich povinnost registrace k dani z přidané hodnoty. Poté vymezuje jednotlivá plnění, zda se jedná o plnění osvobozená od daně nebo zda si plátce daně může uplatnit nárok na odpočet daně. Dále se zabývá problematikou základu daně, uvádí výpočet základu daně, jak je možné opravit základ daně a jak opravit odpočet daně. Objasňuje pojem režim přenesení daňové povinnosti a určuje, kdy je nutné toto přenesení použít. Posledními oblastmi této kapitoly jsou kontrolní hlášení a daňové přiznání.

Druhá část práce charakterizuje obec, její postavení, orgány a vysvětluje rozpočtovou skladbu, její zdroje příjmů a nejčastější výdaje. V této kapitole je uvedena charakteristika vybrané obce.

Poslední kapitola je zaměřena na praktickou aplikaci znalostí z předchozích částí práce. Tato kapitola vymezuje jednotlivá plnění, která vybraná obec vykonává. Zkoumá zdanitelná plnění, osvobozená plnění, uplatnění nároku na odpočet daně a použití režimu přenesení daňové povinnosti. Závěrem kapitola hodnotí daňovou povinnost obce Velké Heraltice a zjišťuje, zda

by obec mohla zrušit plátcovství daně z přidané hodnoty, za jakých podmínek a jaké dopady by měla tato skutečnost na hospodaření obce.

Při zpracování diplomové práce budou použity metody deskripce, analýzy, zhodnocení a komparace.

2 Teoretické aspekty DPH

Tato část diplomové práce řeší problematiku daně z přidané hodnoty z teoretického pohledu. Základním pramenem upravující DPH je zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“). Tento zákon obsahuje příslušné předpisy vydané Radou Evropské unie, které upravují daň z přidané hodnoty. Jedná se zejména o Směrnici Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty.

2.1 Princip fungování DPH

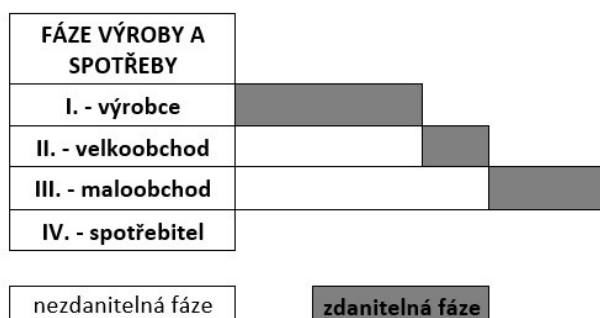
Daň z přidané hodnoty je řazena mezi nepřímé daně, které zatěžují konečného spotřebitele. Tato daň je vybírána v cenách výrobků a služeb a odvádí ji plátce daně.

Podstatou daně z přidané hodnoty je zdanění tzv. přidané hodnoty, tedy hodnoty zboží, kterou si přidává každý plátce k hodnotě nakoupeného zboží, které dále zpracovává a prodává.

Výrobce vyrobí výrobek a stanoví jeho hodnotu. Z této hodnoty vypočítá DPH a povinně ji uplatní jako daň na výstupu. Hodnota výrobku navýšená o DPH představuje prodejní cenu. Výrobce tento výrobek prodá velkoobchodu. Velkoobchodník, jakožto plátce daně, si může uplatit nárok na odpočet daně na vstupu. Velkoobchod si k pořizovací ceně výrobku přidá svou hodnotu. Z této dodatečné hodnoty stanoví DPH. Velkoobchodníková prodejní cena pak obsahuje pořizovací cenu, jeho přidanou hodnotu a vypočtené DPH. Za tuto cenu se výrobek dále prodá maloobchodu. Maloobchod opakuje postup velkoobchodu. V maloobchodě si výrobek koupí konečný spotřebitel, který zaplatí DPH v ceně koupeného výrobku.

Jak je vidět v Obr. 2.1, vždy je zdaněna pouze přidaná hodnota, aby nedocházelo ke zdanění té fáze výroby, za kterou už jednou byla daň odvedena.

Obr. 2.1 Zdanění výroby a spotřeby daní z přidané hodnoty

Zdroj: Široký (2015, s. 72)

2.2 Předmět DPH

Předmětem daně podle § 2 odst. 1 zákona o DPH je

- dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení
  1. zboží z jiného členského státu za úplatu uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
  2. nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Za zdanitelné plnění se podle § 2 odst. 2 tohoto zákona považuje plnění, které je předmětem daně a není od daně osvobozené. Plnění musí být uskutečněno za úplatu, osobou povinnou k dani, v rámci uskutečňování ekonomické činnosti a s místem plnění v tuzemsku.

Předmětem daně není pořízení zboží z jiného členského státu (dále jen „JČS“), jestliže by toto plnění bylo v tuzemsku od daně osvobozeno. Dále není předmětem daně pořízení zboží z JČS, jehož celková hodnota nepřesáhne v daném, ani následujícím kalendářním roce 326 000 Kč a zároveň je plnění uskutečněno

- osobou povinnou k dani, která není plátcem a sídlí v tuzemsku,
- osvobozenou osobou,
- osobou povinnou k dani, která uskutečňuje pouze osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně a
- právnickou osobou nepovinnou k dani. (§ 2a ZDPH)

Do celkové hodnoty 326 000 Kč se nezahrnuje hodnota pořízeného nového dopravního prostředku a zboží podléhající spotřební dani.

Dodání zboží

Pro účely DPH nemusí při dodání zboží dojít ke změně vlastnictví, ale musí dojít k převodu práva nakládat se zbožím jako vlastníkem.

Podle § 13 odst. 3 ZDPH se za dodání zboží považuje převod vlastnického práva k majetku, a to buď za úplatu, nebo na základě rozhodnutí státního orgánu. Za dodání zboží se dle zákona považuje dodání zboží prostřednictvím komisionáře neboli zprostředkovatele na základě smlouvy. Dále se za dodání zboží považuje přenechání zboží k užívání další osobě na základě smluvního vztahu. Smlouva musí obsahovat převedení vlastnictví z vlastníka na uživatele zboží. Tato forma dodání zboží se nejčastěji používá u finančního leasingu.

Poskytnutí služby

Všechny činnosti, které nejsou považovány za dodání zboží, jsou chápány jako poskytnutí služby.

V § 14 odst. 1 je stanoveno, že za poskytnutí služby se považuje

- pozbytí nemotné věci,
- přenechání zboží k užití jinému,
- vznik a zánik věcného břemene a
- zavázání se k povinnosti zdržet se určitého jednání nebo strpět určité jednání.

Tak jako u dodání zboží se poskytnutím služby rozumí poskytnutí služby za úplatu, na základě rozhodnutí státního orgánu nebo vyplývající ze zvláštního právního předpisu a poskytnutí služby prostřednictvím komisionáře na základě komisionářské smlouvy.

2.3 Daňové subjekty

Za daňové subjekty se dle ZDPH považuje osoba povinná k dani, plátcí a identifikované osoby.

Osoby povinné k dani

Za osobu povinnou k dani se považuje fyzická nebo právnická osoba, která uskutečňuje ekonomickou činnost. Právnické osoba, která uskutečňuje ekonomickou činnost a nebyla založena za účelem podnikání se také považuje za osobu povinnou k dani. Za samostatnou osobu povinnou k dani se považuje skupina, hlavní město Praha a městské části hlavního města.

„Ekonomickou činností se rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů. Za ekonomickou činností se také považuje využití hmotného a nemotného majetku za účelem získání příjmů, pokud je tento majetek využíván soustavně.“ (§ 5 odst. 2 ZDPH)

Za osobu nepovinnou k dani se považuje stát, kraj, obec a další osoby založené zvláštním právním předpisem při výkonu veřejné správy, i když za tyto úkony přijímají úplatu. Stát, kraj i obec se však považuje za osobu povinnou k dani, pokud uskutečňuje některou z činností uvedených v příloze č. 1 k ZDPH. Za zdanitelné plnění u obcí se považuje

- dodání vody, plynu, tepla, chladu a elektřiny,
- telekomunikační služby,
- osobní a nákladní přeprava,
- poskytování stravovacích a ubytovacích služeb,
- prodej dřeva z obecních lesů,
- prodej knih, pohlednic,
- hlášení v místním rozhlase.

Je tedy nutné, aby se u obcí rozlišovalo, zda se jedná o ekonomickou činnost nebo výkon veřejné správy.

Plátcí

Osoba povinná k dani, která za 12 bezprostředně přecházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců překročí obrat ve výši 1 000 000 Kč, se stane plátcem daně. Plátcem je od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém stanovený obrat překročil.

Jak uvádí Kuneš (2017, s. 30), „osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, která uskutečňovala pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně se nemůže jako plátce registrovat.“

Identifikované osoby

Podle § 6g ZDPH osoba povinná k dani, která není plátcem daně a právnická osoba nepovinná k dani je identifikovanou osobou, pokud pořizuje zboží z JČS. Identifikovaným osobám jsou přiděleny identifikační čísla a mají omezené povinnosti oproti plátcům. Identifikované osoby jsou povinny se registrovat do 15 dnů ode dne, ve kterém se staly IO. Obec by se mohla stát identifikovanou osobou, pokud by nakupovala zboží z JČS.

2.4 Základ daně, výpočet daně, oprava ZD

Základ daně

Základem daně (dále jen „ZD“) je vše, co plátce za úplatu obdržel nebo má obdržet za uskutečněné zdanitelné plnění bez daně. Základ daně obsahuje částku spotřební daně.

Úplata přijatá před uskutečněním zdanitelného plnění je vždy včetně daně. Pro stanovení základu daně je nutné snížit tuto úplatu o daň.

Základ daně zahrnuje vedlejší náklady související s dodáním zboží a poskytnutím služby. ZD zahrnuje jiné daně, cla, poplatky, dotace k ceně, vedlejší výdaje jako jsou náklady na balení, přepravu, pojištění a provize. Do ZD se také zahrnují konstrukce, materiál, stroje a zařízení, které jsou stavebními nebo montážními pracemi zabudovány nebo zamontovány do stavby jako její součást. Materiál a konstrukce lze zahrnout do ZD pouze v případě, že je poskytována služba.

Pokud je plátcovi poskytnuta sleva z ceny ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, sníží ZD o tuto slevu.

Ve specifických případech jako je použití hmotného majetku pro účely nesouvisející s ekonomickou činností plátce, majetek vytvořený vlastní činností a další plnění, která jsou bezúplatná se ZD stanoví cenou, za kterou by bylo zboží možné pořídit ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, tedy v dané době a v jeho stavu opotřebení. Pokud tuto cenu nelze určit, použije se výše celkových nákladů vynaložených na dodání zboží ke dni uskutečnění plnění.

Také při poskytování služeb v případech, kdy cena služby není vyjádřena v penězích, se pro základ daně použije výše celkových nákladů vynaložených na poskytnutí služby ke dni uskutečnění zdanitelného plnění.

Pokud je za uskutečnění plnění s různými sazbami daně stanovena celková cena, stanoví se ZD pro jednotlivá plnění v poměrné výši odpovídající poměru cen určených podle právních předpisů. Celková cena obsahuje daň.

Pro zjištění poměru cen se použije nejvyšší cena z posudku, pokud je pro ocenění majetku požadováno více znaleckých posudků.

„Do ZD se nezahrnuje částka, kterou plátce obdržel od jiné osoby na úhradu částky vynaložené jménem a na účet této jiné osoby. Podmínkou je, že přijatá částka nepřevýší uhrazené částky za jinou osobu a plátce si u plnění uhrazeného za jinou osobu neuplatní nárok na odpočet daně.“ (§ 36 odst. 11 ZDPH)

§ 36 odst. 11 ZDPH se nejčastěji používá pro přeúčtování energií nájemníkům, poštovních služeb nebo pojistného. Plátce o těchto nákladech účtuje jako o průběžné položce.

Výpočet daně

Pro výpočet daně existují dva způsoby a závisí, zda je cena uvedena bez DPH nebo je včetně DPH.

Pro cenu uvedenou bez DPH se daň vypočítá jako součin základu daně a sazby daně, viz vzorec (2.1). Výsledná daň je pak připočtena k ZD.

$$Daň = ZD \cdot sazba\ daně \quad (2.1)$$

Pro cenu stanovenou včetně daně se daň vypočítá pomocí koeficientu. Koeficient se vypočítá jako podíl, v jehož čitateli je číslo dle sazby daně a ve jmenovateli součet čísel v čitateli a čísla 100. Koeficient se zaokrouhlí na čtyři desetinná místa a vynásobí se celkovou částkou za zdanitelné plnění včetně daně. Výsledná daň se může zaokrouhlit matematicky na celé koruny.

$$Koeff. = \frac{sazba\ daně}{sazba\ daně + 100} \quad (2.2)$$

§ 37a odst. 1 ZDPH řeší stanovení základu daně, pokud byla přijata úplata před uskutečněním zdanitelného plnění. Základ daně se stanoví jako rozdíl základu daně za uskutečněná plnění a souhrnem základů daně přijatých úplat. Vypočtený ZD může být kladný nebo záporný. Pro kladný ZD se uplatní sazba daně platná ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Pro záporný ZD se uplatní sazba daně platná ke dni přijetí úplaty.

Tento paragraf také řeší situaci, kdy dochází ke změnám sazeb daně. Pokud byly u přijatých úplat uplatněny různé sazby daně, uplatní se při uskutečnění plnění tytéž sazby a opraví se ty úplaty, u kterých rozdíl vznikl.

Oprava ZD a výše daně

Plátce daně je povinen podle § 42 ZDPH opravit ZD a výši daně při zrušení nebo vrácení části nebo celého zdanitelného plnění. Nejčastěji se jedná o případy vrácení zboží z důvodu špatné kvality, porušení sjednaných podmínek, odstoupení od smlouvy.

V případě, že je plátcí poskytnuta množstevní sleva, bonifikace za odebrané zboží nebo je mu poskytnuta sleva za předčasné splacení faktury po datu uskutečnění zdanitelného plnění, jedná se o snížení, popřípadě zvýšení ZD a plátce je povinen opravit ZD.

Jestliže byla na zdanitelné plnění přijata úplata, ze které vznikla povinnost přiznat daň a plnění se neuskutečnilo nebo byla úplata použita na úhradu jiného plnění, musí plátce opravit

ZD. Dále je plátce povinen opravit ZD, pokud u zboží nedojde k převodu vlastnického práva na uživatele nebo při vrácení úplaty

Po provedení opravy ZD a výše daně je plátce povinen do 15 dnů ode dne zjištění skutečnosti rozhodných pro úpravy vystavit opravný daňový doklad. ZDPH upravuje, v jaké situaci se musí vystavit opravný daňový doklad a v jaké situaci postačí provést pouze opravu v daňové evidenci.

Pro správné provedení opravy výše daně, je nutné použít sazbu daně platnou v době uskutečnění původního zdanitelného plnění.

Opravu ZD lze provést do 3 let od konce zdaňovacího období, ve kterém vznikla povinnost přiznat daň z původního zdanitelného plnění.

2.5 Sazby daně

V České republice jsou pro rok 2018 stanoveny tyto sazby daně

- základní sazba daně je 21 %,
- první snížená sazba daně je 15 % a
- druhá snížená sazba daně je 10 %.

U zdanitelného plnění a přijaté úplaty se použije sazba daně platná ke dni vzniku povinnosti přiznat daň.

Je stanoveno, že pro zboží se používá základní sazba daně, pokud zákon nestanoví jinak. V příloze č. 3 ZDPH je uveden seznam zboží, které podléhá snížené sazbě daně a v příloze č. 3a je uveden seznam zboží podléhající druhé snížené sazbě daně. Od 1. 3. 2017 byly do přílohy č. 3a přidány noviny a časopisy.

Pro služby také platí použití základní sazby daně, avšak v příloze č. 2 ZDPH je uveden seznam služeb podléhající snížené sazbě daně.

Závazné posouzení určení sazby daně

Jedná se o určení, zda je zdanitelné plnění správně zařazeno do správné kategorie sazby daně. Pokud si plátce není jistý, do které sazby daně plnění zařadit, může podat žádost o závazné posouzení určení sazby daně ke generálnímu finančnímu ředitelství. V žádosti lze uvést jen jednu položku zboží nebo služby, musí být uveden popis této položky a návrh výroku rozhodnutí o závazném posouzení. Žádost je zpoplatněna a proti rozhodnutí se nelze odvolat.

Sazba daně u dokončené stavby pro bydlení nebo dokončené stavby pro sociální bydlení

Plátcí DPH provádějící nástavby, přístavby, rekonstrukce nebo stavební opravy na stavbách určených k bydlení nebo k sociálnímu bydlení uplatní u těchto plnění první sníženou sazbu daně.

Stavbou pro bydlení se rozumí rodinný dům, bytový dům, obytný prostor (byt) a místnost tvořící příslušenství bytu nebo domu (sklep, garáž). Definice jednotlivých staveb jsou vymezeny podle právních předpisů upravující katastr nemovitostí. Stavby určené k rodinné rekreaci a stavby ubytovacích zařízení jako jsou hotely, penziony a kempy se nepovažují za stavby pro bydlení.

Pro stavby umístěné na pozemku, který tvoří funkční celek se stavbou pevně spojenou se zemí, se použije stejná sazba daně jako u staveb určených k bydlení. Jedná se o stavby jako jsou garáže, zahradní altány, jímky, čističky odpadních vod, kanalizace, studny, bazény, parkoviště a další stavby tvořící doplňkovou funkci k rodinnému nebo bytovému domu.

Stavbou pro sociální bydlení se rozumí bytový dům, jehož součástí není obytný prostor s podlahovou plochou větší než 120 m². Dále se za stavbu pro sociální bydlení považuje rodinný dům s podlahovou plochou menší než 350 m², obytné prostory, ordinace lékařů, rehabilitační zařízení a stavby poskytující dlouhodobé ubytování ze sociálních důvodů. Těmito stavbami se rozumí dětské domovy, domovy důchodců, ubytovny pro bezdomovce.

Sazba daně u výstavby nebo dodání stavby pro sociální bydlení

První snížená sazba se použije pro stavební a montážní práce při výstavbě nové stavby sociálního bydlení nebo při přeměně stavby nebo prostor na sociální bydlení. Jedná se o dodání stavby, pozemku, práva stavby a jednotky. Všechny stavby musí být určeny pro sociální bydlení.

Přehled jednotlivých zdanitelných plnění s přiřazenou odpovídající sazbou daně je uveden níže v Tab. 2.1.

Tab. 2.1 Sazby daně při výstavbě, dodání, opravách nemovitostí

Zdanitelné plnění	Typ stavby	Sazba daně	Ustanovení zákona
Výstavba	A) RD, BD, B včetně nedokončených staveb, průmyslové, administrativní stavby, školy, nemocnice	21 %	§ 47/1a
	B) RD, BD, B (vč. přísluš.) pro sociální bydlení	15 %	§ 49
Dodání (prodej)	A) RD, BD, B nebyt. prostor, průmyslových staveb, škol, nemocnic, ...	21 %	§ 47/1a nebo osvobozeno § 56
	B) RD, BD, B pro sociální bydlení vč. příslušenství	15 %	§ 49 nebo osvobozeno § 56
Změna dokončené stavby, její oprava včetně staveb sloužících k využití stavby RD nebo BD	A) RD, BD, B (vymezené v § 48 odst. 2) včetně nebytových prostor, které jsou součástí RD, BD (obchod v přízemí BD).	15 %	§ 48
	B) RD, BD, B pro sociální bydlení	15 %	§ 48
	C) Nebytové stavby (průmyslová nebo administrativní budova atd.)	21 %	§ 47/1a
	D) Jiné stavby než RD, BD, B, kde je část stavby určena pro bydlení, a to menší než polovina podlahové plochy. Oprava poskytnutá výlučně pro část stavby pro bydlení (byt školníka ve škole, byt správce administrativní budovy, atd.)	15 %	§ 48
Oprava (údržba)	A) Nebytové stavby, nebytové jednotky	21 %	§ 47/1a
	B) Pouze stavby sloužící k využití stavby RD, BD, bytů a RD, BD a bytů pro sociální bydlení	15 %	§ 48

Zdroj: Kuneš (2017, s. 182)

2.6 Osvobozená plnění

Zákon upravující DPH rozlišuje osvobozená plnění, u kterých lze uplatnit nárok na odpočet daně a plnění bez nároku na odpočet daně.

2.6.1 Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně

Podle § 51 ZDPH jsou od daně bez nároku na odpočet daně osvobozena tato plnění:

- základní poštovní služby a dodání poštovních známek,
- finanční činnost,
- penzijní činnost,

- pojišťovací činnost,
- dodání vybraných nemovitých věcí,
- nájem vybraných nemovitých věcí,
- výchova a vzdělání,
- zdravotní služby a dodání zdravotního zboží,
- sociální pomoc,
- provozování hazardních her,
- ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně,
- dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně.

Plátce je povinen priznat toto plnění ke dni jeho uskutečnění. Jestliže plátce přijal úplatu přede dnem uskutečnění zdanitelného plnění osvobozeného od daně bez nároku na odpočet daně, vzniká mu povinnost ke dni přijetí úplaty.

Finanční činnost

Za finanční činnost se podle § 54 ZDPH považuje převod cenných papírů a převod podílů v obchodních korporacích, poskytování úvěrů a peněžních zápůjček, platební styk a zúčtování, operace týkající se peněz, vybírání rozhlasových nebo televizních poplatků, výplata dávek důchodového pojištění nebo vybírání opakujících se plateb obyvatelstva.

Dodání nemovité věci

Podle § 56 odst. 1 ZDPH je od daně osvobozeno dodání pozemku, který netvoří komplet se stavbou umístěnou na daném pozemku a zároveň tento pozemek není stavebním pozemkem. Pokud jsou splněny obě podmínky, je dodání pozemku osvobozeno od daně bez nároku na odpočet daně.

Jak uvádí Kuneš (2017, s. 191), „*funkční celek se stavbou pevně spojenou se zemí tvoří pozemek, na kterém je zřízena stavba pevně spojená se zemí, a tento pozemek slouží k provozu této stavby, plnění její funkce, nebo je s ní využíván. Jedná se o zastavěný pozemek.*“

Od daně je tedy osvobozeno dodání pozemku, na němž není zřízena stavba pevně spojená se zemí. Takovým pozemkem se rozumí louka nebo pole. Od daně je také osvobozeno dodání pozemku, na kterém jsou umístěny inženýrské sítě. Inženýrské sítě jsou ve vlastnictví jiné osoby než té, která pozemek vlastní a inženýrské sítě netvoří funkční celek s pozemkem. Dále je osvobozeno dodání nezastavěného pozemku, na němž se nacházejí drobné stavby.

Drobnou stavbou se rozumí lavičky, dětské houpačky, sušáky, ploty a další stavby, které lze snadno odstranit. (Kuneš, 2017)

Pro své účely ZDPH v § 56 odst. 2 definuje pojem stavební pozemek.

Podle Ledvinkové (2016, s. 11, 12) „se jedná o takový pozemek, na kterém jsou provedeny přípravné práce k výstavbě stavby pevně spojené se zemí. Za tento pozemek je považován již pozemek, na kterém, nebo v jehož okolí, jsou nebo již byly provedeny stavební práce. Jedná se pouze o stavební práce provedené za účelem výstavby té určité stavby. Za stavební pozemek se považuje také pozemek, který je nebo byl předmětem správních úkonů. Jedná se o správní úkony, provedené za účelem výstavby této stavby (například podání návrhu na změnu územního plánu). Stavebním pozemkem je také pozemek, na kterém může být podle stavebního povolení, uděleno podle stavebního zákona nebo podle udělení souhlasu s provedením ohlášené stavby podle stavebního zákona, zhotovena stavba pevně spojená se zemí.“

Novelou zákona č. 225/2017 Sb., kterou se mění tzv. stavební zákon, došlo ke změně § 56 odst. 2 písm. b) ZDPH s účinností od 1. 1. 2018. Ustanovení bylo doplněno o rozšíření zmiňovaného stavebního povolení o společné povolení, kterým se stavba umísťuje a povoluje.

S účinností od 1. 1. 2016 jsou v ZDPH v § 56 odst. 3 upraveny podmínky osvobození dodání vybrané nemovité věci a v § 56 odst. 4 je uvedena definice pojmu vybrané nemovité věci.

Za vybranou nemovitou věc se považuje stavba pevně spojená se zemí, jednotka, inženýrská síť, pozemek tvořící funkční celek se stavbou, podzemní stavba a právo stavby.

Dodání vybrané nemovité věci je zdanitelné plnění. Aby bylo toto dodání osvobozeno od daně bez nároku na odpočet daně, musí uplynout 5 let od vydání

- prvního kolaudačního souhlasu nebo rozhodnutí, nebo
- kolaudačního souhlasu nebo rozhodnutí po podstatné změně dokončené stavby, jednotky nebo inženýrské sítě.

U vybraných nemovitých věcí, které byly nabyty do 31. 12. 2012, stačí pro osvobození pouze 3 roky.

Kolaudační souhlas vyžadují stavby, které byly postaveny s účelovým určením a uživatel to nemůže ovlivnit. Kolaudační souhlas potřebují například nemocnice, školy, bytové domy, obchody, věznice, kulturní památky a další stavby.

Podstatnou změnou se rozumí nástavba nebo přístavba, kdy dojde k navýšení podlahové plochy o více než 50 % oproti původnímu stavu nebo se zvýší hodnota stavby o více než 50 % oproti původní hodnotě.

Pro stavby, které nepotřebují kolaudační souhlas, se za začátek pětiletého testu pro osvobození od daně považuje den, kdy se poprvé stavba mohla začít užívat. Stavbu lze užívat na základě oznámení stavebnímu úřadu.

Podle § 56 odst. 5 ZDPH se plátce daně může rozhodnout, že při dodání vybrané nemovité věci splňující podmínky pro osvobození od daně podle § 56 odst. 3 ZDPH uplatní daň. Od 1. 1. 2016 může plátce uplatnit daň i při dodání pozemku podle § 56 odst. 1 ZDPH.

Pokud tedy plátce neuplatní osvobození od daně, dodá vybrané nemovité věci nebo pozemek jako zdanitelné plnění. Pro toto zdanitelné plnění se použije režim přenesení daňové povinnosti podle § 92d ZDPH. Je tedy nutné, aby příjemce plnění, pokud je plátcem daně, předem souhlasil s uplatněním daně.

Pokud plátce před uskutečněním zdanitelného plnění přijal úplatu na dodání vybrané nemovité věci nebo pozemku a nevěděl, že se nebude jednat o osvobozené plnění, přizná daň při uskutečnění zdanitelného plnění z celkové hodnoty plnění.

Nájem nemovité věci

Od DPH je dále osvobozen nájem nemovitých věcí. Toto osvobození se však netýká

- krátkodobého nájmu nemovité věci,
- nájmu prostor a míst k parkování vozidel,
- nájmu bezpečnostních schránek a
- nájmu strojů nebo jiných zařízení.

Za krátkodobý nájem se považuje nájem daného pozemku, stavby, jednotky i s jejím vybavením, který netrvá déle než 48 hodin. Součástí nájmu je i dodání vody, elektřiny a plynu. Tyto výjimky z osvobození podléhají základní sazbě DPH.

Plátce DPH se může rozhodnout, že nájem nemovité věci zdaní, pokud je příjemcem nájmu jiný plátce DPH a nájem využívá pro uskutečňování jeho ekonomické činnosti. (Ledvinková, 2016)

Výchova a vzdělání

Co se rozumí výchovnou a vzdělávací činností, uvádí ZDPH v § 57 odst. 1.

Od daně bez nároku na odpočet daně je osvobozena výchovná a vzdělávací činnost poskytovaná v mateřských školách, základních školách, středních školách, konzervatořích, vyšších odborných školách a vysokých školách. Dále je osvobozená rekvalifikace, jazykové vzdělání, volnočasové aktivity určené dětem a mládeži,

Od daně je také osvobozeno dodání zboží nebo poskytnutí služby osobou uvedenou v § 57 odst. 1 ZDPH v rámci výchovné a vzdělávací činnosti. Jedná se především o praktický výcvik, kdy učni vyrábí zboží, které se dále prodává nebo poskytují v rámci výcviku služby, například středisko vyučující kadeřnice vlastní kadeřnický salón, ve které stříhají pouze učni.

Ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně

Podle § 61 ZDPH je od daně osvobozeno poskytnutí kulturní služby a dodání zboží na kulturní akci krajem, obcí, právnickou osobou zřízenou zákonem, právnickou osobou zřízenou Ministerstvem kultury nebo právnickou osobou, která nebyla založena za účelem podnikání.

Dále je osvobozeno dodání zboží nebo poskytnutí služby při příležitostných akcích pořádaných za účelem získání finančních prostředků pro svou činnost. Pro osvobození této služby nebo dodání zboží je nutné, aby osoby oprávněné poskytovat toto plnění nebyly založeny za účelem podnikání. Osvobození od daně nesmí narušovat hospodářskou soutěž.

2.6.2 Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně

U plnění osvobozených od daně má plátce daně nárok na odpočet daně na vstupu.

Za plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně se podle § 63 odst. 1 ZDPH považuje

- dodání zboží do JČS,
- pořízení zboží z JČS,
- vývoz zboží,
- poskytnutí služby do třetí země,
- osvobození ve zvláštních případech,
- přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží,
- přeprava osob,
- dovoz zboží,
- dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujících nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím,

- dovoz zboží, které je přepraveno ze třetí země, odeslání a přeprava zboží je v JČS a dodání zboží je do JČS osvobozeno.

2.7 Odpočet daně

Nárok na odpočet daně

Plátce daně si může u přijatých zdanitelných plnění uplatnit nárok na odpočet daně.

Za zdanitelné plnění se považuje

- dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku,
- plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně,
- pořízení zboží z JČS,
- dovoz zboží z třetí země a
- rozhlasové a televizní vysílání.

ZDPH v § 72 odst. 3 uvádí, že „nárok na odpočet daně vzniká plátcí okamžikem, kdy nastaly skutečnosti zakládající povinnost tuto daň přiznat.“

Plátce daně nemůže uplatnit nárok na odpočet daně u zdanitelných plnění, která slouží pro reprezentaci. Výjimku však tvoří poskytnutí dárku do 500 Kč bez daně nebo poskytnutí obchodních vzorků bez úplaty v rámci ekonomické činnosti

V případě, kdy plátce uplatní nárok na odpočet daně u přijatého zdanitelného plnění a toto plnění slouží i pro účely, kdy nelze uplatnit nárok na odpočet daně, použije nárok na odpočet daně v částečné výši. Použití nároku na odpočet daně v částečné výši upravuje § 75 a § 76 ZDPH.

Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet daně

Plátce může uplatnit nárok na odpočet daně až v okamžiku, kdy obdrží daňový doklad. Daňový doklad musí obsahovat předepsané náležitosti uvede v § 29 ZDPH, aby mohl být prokázán nárok na odpočet daně. V případě, že některé náležitosti dokladu chybí, lze nárok prokázat i jinými způsoby dle daňového řádu. Za důkazní prostředky se považuje smlouva, objednávka, předávací protokol apod.

Nárok na odpočet daně lze uplatnit 3 roky zpětně. Tato lhůta se počítá od prvního dne měsíce následujícího po zdaňovacím období, ve kterém vznikl nárok na odpočet daně. Po uplynutí 3leté lhůty může plátce uplatnit nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění, pokud mu vznikla povinnost přiznat daň nebo použije plnění v rámci dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností.

Jak tvrdí Kuneš (2017, s. 226), „plátce může uplatnit nárok na odpočet daně v částečné výši vždy v příslušném kalendářním roce, ve kterém byl oprávněn tento nárok uplatnit nejdříve. Tato výjimka se vztahuje na případy, kdy má plátce u přijatého zdanitelného plnění nárok na odpočet daně v krácené výši a příslušný vypořádací koeficient pro krácení nároku na odpočet daně se považuje za roven 100 %. V případě, že plátce uplatnil nárok na odpočet daně v řádném daňovém přiznání za zdaňovací období, které spadá do jiného kalendářního roku, a poté v důsledku následných oprav bude hodnota koeficientu nižší než 95 %, výjimka neplatí a plátce je povinen uplatnění odpočtu daně zpětně opravit, a to v dodatečném daňovém přiznání.“

Je-li na přijatém daňovém dokladu uvedena vyšší částka daně, než která má být uplatněna podle ZDPH, může si plátce uplatnit nárok na odpočet daně pouze ve výši stanovené zákonem. Pokud je částka daně uvedená na daňovém dokladu nižší, než která má být uplatněna, je plátce povinen uplatnit nárok na odpočet daně v částce uvedené na daňovém dokladu. (§ 73 odst. 6 ZDPH)

Oprava odpočtu daně

Opravu odpočtu daně použije plátce při snížení uplatněného odpočtu daně u přijatého zdanitelného plnění, kdy dochází ke snížení ZD a výše daně podle § 42 ZDPH. Plátce je povinen provést opravu odpočtu daně v okamžiku, kdy zjistil nebo mohl zjistit skutečnosti rozhodné pro provedení opravy, a to i bez doručeného opravného daňového dokladu. Pro prokázání opravy odpočtu daně je však opravný daňový doklad nutný. Proto musí být doložen nebo lze opravu prokázat i jiným dokladem nebo způsobem.

S účinností od 1. 7. 2017 provede plátce opravu odpočtu daně také z poskytnuté zálohy před uskutečněním zdanitelného plnění, pokud se plnění neuskutečnilo a záloha nebyla vrácena, ani použita na úhradu jiného plnění. (§ 74 odst. 2 ZDPH)

V případě, kdy dochází ke zvýšení ZD a výše daně podle § 42 ZDPH a plátce si může uplatnit vyšší nárok na odpočet daně, musí plátce také provést opravu odpočtu daně. Opravu je však možné provést jen na základě přijatého opravného daňového dokladu, a to ke zdaňovacímu období, ve kterém došlo k opravě ZD. Opravit odpočet daně lze nejpozději do 3 let od konce zdaňovacího období, ve kterém k opravě došlo. (§ 74 odst. 3 ZDPH)

Způsob výpočtu odpočtu daně v poměrné výši

Uskutečňuje-li plátce přijatá zdanitelná plnění, která jsou předmětem daně, má nárok na odpočet daně v plné výši. Pokud však plátce uskutečňuje přijatá zdanitelná plnění, která

nejsou předmětem daně, má nárok na odpočet daně pouze v poměrné výši odpovídající činnosti, která je předmětem daně.

V případě, kdy plátce daně uskutečňuje přijaté zdanitelné plnění v rámci jak své ekonomické činnosti, tak mimo svou ekonomickou činnost, má dvě možnosti uplatnění nároku na odpočet daně.

První možností je uplatnění nároku na odpočet daně v poměrné výši, kdy nárok na odpočet daně odpovídá výši uskutečňované ekonomické činnosti.

Druhou možností je uplatnění nároku na odpočet daně v plné výši a část přijatého zdanitelného plnění vyplývající z neekonomické činnosti bude plátce považovat za dodání zboží nebo poskytnutí služby. Tento způsob nelze uplatnit u dlouhodobého majetku.

Podle § 75 odst. 4 ZDPH se výše odpočtu daně vypočítá jako součin daně na vstupu z přijatého zdanitelného plnění a poměrného koeficientu. Poměrný koeficient vyjadřuje podíl použití plnění pro ekonomickou činnost a je vyjádřen v procentech. ZDPH nestanovil, z čeho se má koeficient vypočítat, to záleží na plátcích. Poměrný koeficient pro účely obce je vyjádřen v následujícím vzorci (2.3).

$$PK = \frac{\Sigma \text{ekonomická činnost}}{\Sigma \text{ekonomická činnost} + \Sigma \text{činnost veřejné správy}} \quad (2.3)$$

Plátce použije kvalifikovaný odhad v případě, kdy není schopen v okamžiku uplatnění nároku na odpočet daně stanovit výši poměrného koeficientu podle skutečného podílu použití. Poměrný koeficient vypočítá plátce až po skončení kalendářního období a porovná ho s kvalifikovaným odhadem. Pokud je koeficient větší než odhad o více jak 10 %, upraví plátce výši uplatněného nároku na odpočet daně. (§ 75 odst. 5 ZDPH)

Způsob výpočtu nároku na odpočet daně v krácené výši

Uskutečňuje-li plátce přijaté zdanitelné plnění jako plnění s nárokem na odpočet daně a zároveň jako plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně, má nárok na odpočet daně pouze v krácené výši, tedy ve výši plnění s nárokem na odpočet daně.

Výše odpočtu daně se vypočítá jako součin daně na vstupu z přijatého zdanitelného plnění a vypořádacího koeficientu. Koeficient se vypočítá jako podíl, kdy v čitateli je součet částek základu daně anebo součet hodnot plnění s nárokem na odpočet daně a ve jmenovateli je součet čitatele a součet hodnot plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně, viz vzorec (2.4).

$$Koeficient = \frac{\Sigma UP \text{ s nárokem na odpočet daně}}{\Sigma UP \text{ s nárokem na odpočet daně} + \Sigma UP \text{ bez nároku na odpočet daně}} \quad (2.4)$$

Prodej dlouhodobého majetku, který plátce využíval pro ekonomickou činnost, poskytnutí finančních služeb a nájem nemovité věci, které plátce uskutečňuje jako doplňkovou činnost se do výpočtu koeficientu nezapočítává.

V § 76 odst. 5 jsou uvedeny případy, kdy je koeficient roven 0 % nebo 100 %. Koeficient se rovna hodnotě 0 %, je-li v čitateli nula nebo záporné číslo a ve jmenovateli je kladné číslo. Je-li v čitateli nula nebo kladné číslo a ve jmenovateli je nula nebo záporné číslo, je koeficient 100 %. Koeficient je roven hodnotě 100 % také v případě, kdy vypočtený koeficient je roven nebo je vyšší než 95 %.

V průběhu běžného kalendářního roku se nárok na odpočet daně krátí koeficientem předcházejícího kalendářního roku. Pokud tento koeficient neexistuje, stanoví se koeficient kvalifikovaným odhadem.

Plátce po skončení běžného kalendářního roku provede vypořádání odpočtu daně. Vypořádání se vypočítá dle vzorce (2.5) jako rozdíl celkového nároku na odpočet daně v krácené výši a součtu uplatněných nároků na odpočet daně v jednotlivých zdaňovacích obdobích.

$$Vypořádání = \frac{\Sigma \text{ nárok na odpočet v krácené výši}}{\Sigma \text{ uplatněných nároků na odpočet daně v jednotlivých zdaňovacích obdobích}} \quad (2.5)$$

Celkový nárok na odpočet daně v krácené výši se vypočítá pomocí vypořádacího koeficientu uvedeného ve vzorci (2.6). Vypořádací koeficient se stanoví ze skutečných údajů všech zdaňovacích období kalendářního roku.

$$Vypořádací koeficient = \frac{\Sigma UP, u \text{ kterých má plátce nárok na odpočet daně}}{\Sigma UP \text{ včetně osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně}} \quad (2.6)$$

Toto vypořádání odpočtu daně v krácené výši se použije i při zrušení registrace plátce. V takovém případě, by bylo období vypořádání od 1. ledna kalendářního roku zrušení registrace do dne zrušení registrace.

Vypořádání nároku na odpočet daně je plátce povinen provést z přijaté úplaty před dodáním dlouhodobého majetku, jestliže tato úplata byla přijata v jiném kalendářním roce než pořízení dlouhodobého majetku.

Vypořádání nároku na odpočet daně je plátce povinen provést u dlouhodobého majetku, jestliže před dodáním tohoto majetku přijal úplatu a uplatnil z ní nárok na odpočet daně v jiném kalendářním roce, než ve kterém byl dlouhodobý majetek pořízen a uplatněn zbývající nárok

na odpočet daně. Vypořádání je nutné z důvodu odlišení vypořádacích koeficientů v jednotlivých letech.

Vyrovnání odpočtu daně

Vyrovnání odpočtu daně se uplatní u obchodního majetku, kromě dlouhodobého majetku, jestliže plátce tento majetek použije v tříleté lhůtě pro uplatnění nároku na odpočet daně k jiným účelům než ke svým ekonomickým činnostem.

Podle Bendy (2017, s. 263) „z § 77 odst. 2 vyplývá, co se rozumí použitím pro jiné účely. Podle písm. a) se jedná o případy, kdy plátce uplatní plný nárok na odpočet daně a následně majetek použije plně nebo zčásti pro osvobozené plnění bez nároku na odpočet daně. Podle písm. b) o případy, kdy plátce uplatní nárok na odpočet daně v krácené výši a následně majetek použije pro účely, kdy nemá nárok na odpočet daně nebo naopak pro případy, kdy mu vzniká nárok na odpočet daně v plné výši.“

Od 1. července 2017 ZDPH řeší problematiku nedoložených případů zničení, ztráty, či odcizení majetku.

Plátce je od 1. července 2017 povinen vyrovnat odpočet daně u majetku, kromě dlouhodobého majetku, u kterého došlo ke zničení, ztrátě, či odcizení a plátce nemá tyto skutečnosti doloženy ani potvrzeny. Plátce tedy musí vrátit původně uplatněný nárok na odpočet daně, a to dnem, kdy se dozvěděl o těchto skutečnostech nebo se dozvědět měl a mohl. Vyrovnání odpočtu se provede ve lhůtě tří let.

Jak uvádí Kuneš (2017, s. 173) „se částka vyrovnání odpočtu daně vypočte jako rozdíl mezi výší nároku na odpočet daně v okamžiku použití a výší původně uplatněného nároku na odpočet daně. Pokud je tento rozdíl kladný, může plátce vyrovnání odpočtu daně provést, je-li záporný, musí toto vyrovnání odpočtu daně provést.“

Vyrovnání odpočtu daně se uplatní za zdaňovací období, ve kterém byl majetek použit pro jiné účely než ekonomické.

Úprava odpočtu daně

Při pořízení dlouhodobého majetku uplatní plátce odpočet daně. V následujícím kalendářním roce došlo u plátce ke změně v rozsahu využití dlouhodobého majetku, která zakládá nárok na odpočet daně. V takovém případě je plátce povinen upravit odpočet daně.

Pokud plátce při pořízení dlouhodobého majetku neměl nárok na odpočet daně a dojde ke změně, při které vzniká nárok na odpočet daně, musí plátce provést úpravu odpočtu daně.

Plátce každoročně posuzuje změny v rozsahu využití dlouhodobého majetku, které srovnává se skutečnostmi při uplatnění nároku na odpočet daně.

Úpravu odpočtu daně lze provést po dobu pěti let od pořízení dlouhodobého majetku. U pozemků, staveb, jednotek a jejich technického zhodnocení činí lhůta 10 let. Technické zhodnocení se považuje za samostatný dlouhodobý majetek.

Úprava odpočtu daně se uskuteční za poslední zdaňovací období kalendářního roku. Vzorec (2.7) pro výpočet úpravy odpočtu daně je uveden níže.

$$\text{úprava odpočtu} = \frac{\text{daň na vstupu} \cdot (UNO1 - UNO2)}{5 \text{ (u nemovitých věcí 10)}} \quad (2.7)$$

UNO1 – ukazatel nároku na odpočet daně v roce provedení změny účelu použití majetku

UNO2 – ukazatel nároku na odpočet daně v roce pořízení majetku

UNO může být

- 0 %, plátce tedy nemá nárok na odpočet daně,
- 100 %, plátce má nárok na odpočet v plné výši, nebo
- poměrný nebo vypořádací koeficient, kdy má plátce nárok na odpočet v částečné výši, popřípadě dochází k souběhu nároků na odpočet v poměrné výši a krácené výši.

2.8 Režim přenesení daňové povinnosti

Režim přenesení daňové povinnosti (dále jen „RPDP“) je specifický režim v rámci uplatňování DPH, který umožňuje, aby osobou povinnou k dani mohla být osoba, které je dodáno zboží nebo poskytnuta služba, tedy příjemce zdanitelného plnění.

RPDP je rozdělen na trvalé a dočasné použití tohoto režimu. Mezi trvalé použití RPDP patří dodání zlata, dodání nemovité věci, poskytnutí stavebních nebo montážních prací a dodání zboží uvedeného v příloze č. 5 ZDPH.

Mezi dočasné použití RPDP patří dodání zboží a poskytnutí služeb jako je převod povolenek na emise skleníkových plynů, dodání mobilních telefonů, dodání zařízení s integrovanými obvody a dodání plynů a elektřiny. Dočasné použití režimu je stanoveno nařízením vlády.

Obecná pravidla

Režim přenesení daňové povinnosti platí pouze pro uskutečněné zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku.

Plátce, v tomto případě příjemce plnění, je povinen přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Plátcí vzniká i v RPDP nárok na odpočet daně. Plátce je dále povinen doplnit výši daně do evidence pro účely DPH a nese zodpovědnost za správné vyčíslení daně.

Pokud je v RPDP přijata úplata před uskutečněním zdanitelného plnění, nepřiznává se daň z úplaty, ale až z hodnoty uskutečněného zdanitelného plnění navýšeného o úplaty.

Plátce, poskytovatel plnění, nemusí na daňový doklad uvádět sazbu daně ani její výši. Uvede pouze oznámení „daň odvede zákazník.“

Plátce, jak příjemce plnění, tak poskytovatel plnění, musí o RPDP informovat správce daně v kontrolním hlášení.

Dodání nemovité věci

Jak uvádí Galočík (2018, str. 312), *„režim přenesení daňové evidence se s účinností od 1. 1. 2016 použije také při dodání nemovité věci plátcí, pokud se plátce, který nemovitou věc dodává, rozhodne využít zákonnou možnost uplatnit daň při dodání nemovité věci jinému plátcí, které by jinak bylo považováno za osvobozené plnění.“*

Dále se RPDP použije při dodání nemovité věci prodávané dlužníkem z rozhodnutí soudu v řízení o nuceném prodeji. Jedná se o případy prodeje nemovité věci, kdy je majitelem dlužník, který je zároveň plátce daně. Pokud je kupujícím plátce, je prodej považován za zdanitelné plnění. Nejčastěji se jedná o prodej nemovité věci ve veřejné dražbě při likvidaci podniku.

Poskytnutí stavebních a montážních prací

Plátce uplatní RPDP při poskytnutí stavebních a montážních prací, které odpovídají číselnému kódu klasifikace produkce CZ-CPA 41-43. Klasifikaci produkce CZ-CPA zavedl Český statistický úřad v roce 2008 a člení výsledky ekonomických činností.

Kód CZ-CPA 41 obsahuje budovy a jejich výstavbu, kód CZ-CPA 42 zahrnuje inženýrské stavby a jejich výstavbu a kód CZ-CPA 43 obsahuje specializované stavební práce jako jsou demoliční, elektroinstalační, instalatérské, malířské, pokrývačské, zednické a další práce.

Poskytne-li plátce stavební nebo montážní práce jinému tuzemskému plátcovi pro jeho ekonomickou činnost, použije se RPDP. Uvedený režim se také použije při poskytnutí pracovníků pro stavební a montážní práce.

V případě, že příjemce plnění není plátce DPH, nesmí se použít RPDP. Dále se nesmí uplatnit RPDP, pokud příjemce plnění je plátce DPH, ale přijaté plnění použije pro soukromé potřebu nebo pro účely, které nejsou předmětem daně.

Závazné posouzení

Prostřednictvím závazného posouzení se určuje, zda se při poskytnutí určitého zdanitelného plnění použije RPDP. (§ 92h ZDPH)

Pokud si plátce není jistý, zda má použít RPDP, může Generální finanční ředitelství požádat o závazné posouzení. V žádosti musí být uveden popis zdanitelného plnění a návrh výroku rozhodnutí o závazném posouzení. Žádost může podat jak plátce daně, tak neplátce daně. Jedna žádost musí obsahovat pouze jedno zdanitelné plnění.

2.9 Správa daně

Registrace

Jestliže osoba povinná k dani překročí stanovený obrat, je povinna podat přihlášku k registraci plátce do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený obrat.

Osoba povinná k dani, která sídlí nebo má provozovnu v tuzemsku, se může dobrovolně registrovat k dani, pokud uskutečňuje plnění s nárokem na odpočet daně. Dobrovolně se může registrovat také osoba povinná k dani, která nemá sídlo ani provozovnu v tuzemsku, ale uskutečňuje plnění s nárokem na odpočet daně s místem plnění v tuzemsku.

Správce daně zveřejňuje údaje z registru plátců jako daňové identifikační číslo plátce, obchodní firmu, sídlo plátce a číslo účtu, sloužící pro ekonomickou činnost, uvedené v přihlášce k registraci plátce.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím plátce je kalendářní měsíc. Plátce však může změnit zdaňovací období na kalendářní čtvrtletí, pokud splní následující podmínky:

- obrat za přecházející kalendářní období je menší než 10 000 000 Kč,
- není nespolehlivým plátcem,

- není skupinou a
- změnu zdaňovacího období oznámí příslušnému správci daně do konce ledna příslušného kalendářního roku.

Zdaňovacím obdobím nově zaregistrovaného plátce daně je vždy kalendářní měsíc, a to i následující kalendářní rok. Nově registrovaný plátce může v roce registrace do konce měsíce října požádat správce daně o změnu zdaňovacího období na kalendářní čtvrtletí z důvodů hodných zvláštního zřetele.

Evidence pro daňové účely

Plátce daně z přidané hodnoty je povinen vést evidenci údajů pro účely stanovení správné daňové povinnosti.

Evidence pro účely DPH slouží jako podklad pro sestavení daňového přiznání, souhrnného hlášení a kontrolního hlášení. Evidence obsahuje uskutečněná plnění, která jsou osvobozena od daně nebo nejsou předmětem daně a přehled obchodního majetku. Dále u přijatých uskutečněných plnění s nárokem na odpočet daně uvádí daňové identifikační číslo osoby, která plnění uskutečňuje.

V evidenci je nutné uvádět pořízení zboží z jiného členského státu nebo dodání zboží do jiného členského státu, a to v členění podle jednotlivých států.

Nesprávné uvedení daně a nadměrný odpočet

Pokud plátce uvedl skutečnosti rozhodné pro stanovení daně v daňovém přiznání (dále jen „DAP“) za jiné zdaňovací období, než do kterého příslušely a v tomto zdaňovacím období tím daň

- nesnížil, správce daně daň v ZO, ve kterém měla být uplatněna, dodatečně nevyměří,
- snížil, správce daně daň dodatečně nevyměří, ale uplatní úrok z prodlení. (§ 104 odst. 1 a 2 ZDPH)

Činí-li nadměrný odpočet více než 100 Kč, vrátí se tento přeplatek plátcovi do 30 dnů od vyměření nadměrného odpočtu bez žádosti plátce. Vznikne-li daňový nedoplatek, zaplatí plátce daně úrok z prodlení ode dne vyměření nadměrného odpočtu.

Zrušení

Ke zrušení registrace plátce může dojít několika způsoby, buď může plátce sám požádat o zrušení plátcovství po splnění daných podmínek, nebo ho může zrušit správce daně.

Plátce daně se sídlem v tuzemsku může požádat o zrušení registrace v případě, kdy uplynul 1 rok ode dne, kdy se stal plátcem a zároveň jeho obrat nedosáhl za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 000 000 Kč nebo uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Dále může plátce požádat o zrušení registrace, pokud přestal uskutečňovat ekonomickou činnost.

Plátce daně musí správci daně prokázat, že splňuje výše uvedené podmínky pro zrušení registrace. Správce daně mu poté registraci zruší rozhodnutím. Následující den po oznámení rozhodnutí přestává být plátce plátcem daně.

Správce daně musí zrušit registraci plátce, pokud přestal uskutečňovat ekonomickou činnost, neuskutečnil za 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců plnění v rámci ekonomické činnosti, aniž by to oznámil správci daně, nebo uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. (§ 106 odst. 1 ZDPH)

Dále může správce daně zrušit registraci plátce, v případě, kdy plátce závažným způsobem poruší své povinnosti vůči správci daně a současně jeho obrat nepřesáhl za 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců 1 000 000 Kč, nebo se jedná o plátce, který nemá sídlo v tuzemsku a za 12 bezprostředně předcházejících kalendářních měsíců neuskutečnil zdanitelné plnění.

Správce daně vydá rozhodnutí o zrušení registrace a plátcí je registrace zrušena dnem nabytí právní moci rozhodnutí. Pokud plátce zemře, jeho registrace končí ke dni předcházejícímu dni rozhodnutí soudu o dědictví.

2.10 Kontrolní hlášení

Při novelizaci ZDPH s účinností od 1. 1. 2016 bylo nově zavedeno kontrolní hlášení (dále jen „KH“). Kontrolní hlášení je řádné daňové tvrzení, které pomáhá při správě daně, při stanovení výše daně a poskytuje informace o transakcích mezi plátcí.

Podle Ledvinkové (2016) byl se zavedením KH zrušen výpis z evidence pro účely DPH ve vztahu k RPDP, protože údaje uváděné v KH odpovídaly údajům ve výpisu.

Povinnost podání KH

Kontrolní hlášení je povinen podat plátce, který uskutečnil nebo přijal zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku, plátce, který přijal nebo poskytl úplatu přede dnem uskutečnění zdanitelného plnění a plátce, který uskutečňuje plnění ve zvláštním režimu investičního zlata. (§ 101c odst. 1 ZDPH)

Naopak plátce, který uskutečnil pouze plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně, plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně nebo neuskutečnil žádné zdanitelné plnění není povinen podat KH. Také osoby, které nejsou plátcí daně a identifikované osoby nemají tuto povinnost.

Náležitosti a způsob podání KH

S účinností od 1. 1. 2018 jsou v § 101d odst. 1 ZDPH vyjmenovány náležitosti KH, které je plátce povinen uvést. V minulosti nebyly tyto údaje upraveny v ZDPH, ale byly dány správcem daně prostřednictvím formuláře zveřejněného na stránkách Ministerstva financí.

Do KH uvádí plátce své identifikační údaje, identifikační údaje dodavatele, plnění, kterých se KH týká a plnění, u kterých se uplatní nárok na odpočet daně.

§ 101d odst. 2 ZDPH uvádí, že *„pokud je kontrolní hlášení podáno prostřednictvím datové zprávy vyžadující dodatečné potvrzení, musí být potvrzeno za podmínek uvedených v daňovém řádu ve lhůtě pro podání kontrolního hlášení.“*

Právnícká osoba podává KH za kalendářní měsíc, a to vždy do 25 dnů následujícího kalendářního měsíce. Fyzická osoba podává KH v termínu podání DAP. Tyto lhůty nelze prodloužit.

Opravné a následné KH

Pokud plátce daně zjistí, že v KH uvedl nesprávné nebo neúplné údaje před lhůtou pro podání KH, může podat opravné kontrolní hlášení. Jedná se o nahrazení KH, a proto se k předchozímu KH nepřihlíží. Pokud však plátce tuto chybu zjistí až po uplynutí lhůty pro podání KH, je povinen podat do 5 pracovních dnů následné KH. V následném KH opraví zjištěné nedostatky z původního KH.

Správce daně má oprávnění vyzvat plátce daně k podání KH nebo následného KH, pokud plátce daně tuto povinnost zanedbal. Správce daně může v případě pochybností vyzvat plátce daně k potvrzení správnosti podaného KH.

V případě, že plátce nereaguje na výzvy správce daně, může mu správce daně udělit pokutu za neplnění povinnosti souvisejících s KH. Jednotlivé druhy pokuty a jejich výši upravuje § 101h ZDPH. Tyto pokuty lze uložit nejpozději do 3 let od porušení povinnosti.

2.11 Daňové přiznání

Každý plátce DPH je povinen podat příslušnému správci daně daňové přiznání. DAP podává také identifikovaná osoba a osoba, která není plátcem, ale vznikla ji povinnost přiznat daň na základě vystaveného daňového dokladu.

DAP se podává do 25 dnů po skončení zdaňovacího období. Plátce je povinen podat DAP, i když za zdaňovací období neuskutečnil žádné plnění.

DAP včetně příloh se podává elektronicky ve formátu a struktuře stanovené správcem daně. Pokud plátce nedodrží formát nebo strukturu DAP, bude se DAP považovat za neúčinné. DAP lze poslat datovou zprávou prostřednictvím daňového portálu finanční správy s elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky. Pokud plátce nemá elektronický podpis, může správci daně poslat DAP prostřednictvím daňového portálu, avšak musí toto podání správci daně potvrdit do protokolu do 5 dnů.

Také dodatečné a opravné daňové přiznání se podává pouze v elektronické podobě.

Opravné a dodatečné daňové přiznání

Opravné a dodatečné daňové přiznání použije plátce, pokud zjistí po podání DAP, že udělal chybu a potřebuje pozměnit údaje uvedené v odevzdaném DAP.

Opravné DAP může podat plátce, pokud před uplynutím lhůty pro podání DAP, zjistí, že jeho daňová povinnost je vyšší nebo nižší než ta, kterou uvedl v řádně odevzdaném DAP. Toto opravné DAP nahrazuje daňové přiznání, které plátce podal.

Naopak plátce daně musí podat dodatečné DAP, zjistí-li, že vyměřená daň má být vyšší než poslední známá daň. Takto musí učinit do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém tuto skutečnost zjistil. Také musí ve stejné lhůtě dlužnou částku uhradit.

Zjistí-li plátce, že vyměřená daň je nižší než poslední známá daň, je oprávněn podat dodatečné DAP. Daň byla stanovena v nesprávné výši a plátce musí uvést důvody pro podání dodatečného DAP.

V dodatečném DAP plátce uvede rozdílnou částku a datum zjištění této skutečnosti.

3 Charakteristika a hospodaření vybrané obce

Tato kapitola objasňuje pojem obec, její orgány a pravomoci, působnost a hospodaření obce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Kapitola je dále zaměřena na představení vybrané obce, na kterou jsou aplikovány teoretické poznatky v praxi.

3.1 Definice obce

Zákon o obcích v § 1 definuje pojem obec jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Obec je veřejnoprávní korporací považující se za právnickou osobu. Obec má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

Cílem každé obce je pečovat o potřeby svých občanů, o všestranný rozvoj svého území, a především chránit veřejný zájem.

Území obce je tvořeno jedním nebo více katastrálními územími. Obce se mohou slučovat nebo oddělovat. Sloučit se mohou dvě nebo více obcí, které spolu sousedí. Oddělit se může část obce, pokud její katastrální území sousedí nejméně se dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem. Po oddělení musí mít obec minimálně 1 000 občanů. Nová obec může také vzniknout změnou nebo zrušením vojenského újezdu.

§ 46 zákona o obcích říká, že jednotlivé obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Mohou se tedy stát členy dobrovolných svazku obcí, a to za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Dále obce mohou vytvářet svazky obcí, které se považují za PO a musí vést účetnictví. A také mohou spolupracovat s obcemi v jiných státech.

3.2 Charakteristika Obce Velké Heraltice

Obec Velké Heraltice se nachází v Moravskoslezském kraji, v okrese Opava. Obcí prochází silnice I/11 a obec leží v úseku mezi městy Opava a Bruntál. První zmínka o obci pochází z roku 1265. Obec Velké Heraltice má čtyři místní části, a to Malé Heraltice, Sádek, Košetice ve Slezsku a Tábor ve Slezsku. Katastrální území obce je 39,30 km². K 1. 1. 2018 měla obec podle Ministerstva vnitra ČR 1608 obyvatel.

Z kroniky obce Velké Heraltice vyplývá, že se v obci nacházel hrad, ze kterého se postupným přebudováním stal barokní zámek. V současné době je zámek ve vlastnictví Moravskoslezského kraje, který zde zřídil Střední školu, dětský domov a školní jídelnu Velké Heraltice, příspěvkovou organizaci. Součástí zámku je rozsáhlý zámecký park, ve kterém rostou solitéry dosahující stáří více než 60 let. Mezi další památky obce patří kostel Neposkvrněného početí P. Marie, ve kterém se nachází jedny z nejstarších varhan na území moravskoslezského kraje.

V katastrálním území obce Velké Heraltice leží tři chráněná území, a to přírodní památka Hůrky, přírodní památka Heraltický potok a přírodní rezervace Hořina, ve které můžeme najít vzácný šafrán Heuffelův.

Obec Velké Heraltice je zřizovatelem Základní školy Velké Heraltice, příspěvková organizace, jejíž součástí jsou dvě mateřské školy, MŠ Velké Heraltice a MŠ Sádek.

Podle organizačního řádu Obecního úřadu Velké Heraltice má obec dvě organizační složky, které nemají právní subjektivitu. Jedná se o jednotku sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „JSDHO“) a místní knihovny obce Velké Heraltice.

JSDHO byla zřízena v souladu se zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. JSDHO má dvě pobočky, a to JSDHO Velké Heraltice, které patří pod zásahovou jednotku číslo III. a JSDHO Sádek, které se řadí mezi zásahovou jednotku číslo V. JSDHO provádí hašení požárů, pomáhají při živelných pohromách a jiných mimořádných událostech. Tyto činnosti vykonávají i mimo svůj územní obvod.

Další organizační složka, místní knihovna, byla založena v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů. Byly zřízeny tyto pobočky: Obecní knihovna ve Velkých Heralticích, Místní knihovna v Malých Heralticích, Místní knihovna v Sádce a Místní knihovna v Košetících.

V obci nachází komunitní kompostárna, pošta a zdravotní středisko.

V obci je také mnoho spolků a sdružení jako sbory dobrovolných hasičů, myslivecká sdružení, chovatelé, TJ Sokol, spolek „Žijeme tady s vámi“ a spolek Tábor ve Slezsku.

Obec Velké Heraltice, spolu s obcemi Bratříkovice, Brumovice, Hlavnice, Holasovice, Neplachovice, Sosnová, Stěbořice a Úvalno, je členem Mikroregionu Opavsko severozápad (dále jen „mikroregion“). Mikroregion vznikl v roce 2001 jako dobrovolný svazek obcí.

Mikroregion byl založen za účelem prosazování společných zájmů obcí v oblasti kultury, sportu, propagace, rozvoje infrastruktury, dopravy a životního prostředí. Mikroregion pravidelně pořádá pro své občany „Volejbalový turnaj Mikroregionu Opavsko severozápad,“ vydává Kulturní kalendáře pro daný rok a mnoho dalších aktivit. Prostřednictvím mikroregionu se obci Velké Heraltice podařilo získat dotaci na

- výstavbu autobusových čekáren,
- výstavbu víceúčelových hřišť pro volnočasové aktivity,
- obnovu veřejných prostranství,
- rozšíření prvků doplňkové turistické infrastruktury na území mikroregionu
- a na snížení energetické náročnosti veřejných budov.

Obec Velké Heraltice je také členem Místní akční skupiny Opavsko (dále jen „MAS Opavsko“). MAS Opavsko je nestátní nezisková organizace zaměřená na venkov. Jejím cílem je spojovat jednotlivce, organizace, spolky, obce, zemědělce a všechny další osoby, které tvoří venkov a chtějí ho dále rozvíjet. MAS Opavsko je zprostředkovatelem dotací poskytovaných z rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj ČR a z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Obec Velké Heraltice spolupracuje s polskou obcí Pawłowiczki. S touto obcí se pravidelně navštěvují a spolupracují na řadě projektů.

3.3 Orgány obce

Hlavním orgánem obce je zastupitelstvo obce, které samostatně spravuje obec.

Zastupitelstvo obce se skládá z členů zastupitelstva obce, jejichž počet stanoví zastupitelstvo obce v souladu se zákonem o obcích. Počet členů zastupitelstva se odvíjí od počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. V Tab. 3.1 je uvedeno rozmezí počtu členů zastupitelstva podle počtu obyvatel. Jak je zřejmé z Tab. 3.1 obec, jejíž počet obyvatel je například 450 obyvatel, bude mít minimálně 5 členů zastupitelstva obce a maximálně 15 členů zastupitelstva obce. Konečný počet však závisí na samotném zastupitelstvu obce, které má povinnost stanovit tento počet na každé volební období nejpozději do 85 dnů před volbami do zastupitelstev obcí.

Tab. 3.1 Počet členů zastupitelstva obce

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500 obyvatel	5 až 15 členů
Nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
Nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
Nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
Nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
Nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: § 68 odst. 1 zákona o obcích, vlastní úprava.

Členové zastupitelstva mají podle § 82 zákona o obcích právo

- předkládat orgánům obce návrhy na projednání,
- vznášet dotazy, připomínky a podněty na orgány obce, na statutární orgány PO, jejichž zakladatelem je obec, na vedoucí příspěvkových organizací, které obec zřídila,
- požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu informace, které souvisejí s výkonem jejich funkce.

Každý člen zastupitelstva je povinen zúčastnit se zasedání zastupitelstva obce, plnit přidělené úkoly a hájit zájmy občanů obce. Za výkon jeho veřejné funkce mu náleží příslušná odměna.

Zastupitelstvo obce rozhoduje o věcech patřících do samostatné působnosti obce.

Zastupitelstvo obce podle § 84 odst. 2 zákona o obcích

- schvaluje program rozvoje obce,
- schvaluje rozpočet obce, závěrečný účet obce, účetní závěrku,
- zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce,
- vydává obecně závazné vyhlášky obce,
- navrhuje změny katastrálních území uvnitř obce, schvaluje sloučení obcí,
- volí z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarostu, odvolává je z funkce,
- rozhoduje o spolupráci obce s jinými obcemi a podobně.

Zastupitelstvo obce rozhoduje o právních jednáních jako

- nabytí a převod hmotných nemovitých věcí, převod bytů a nebytových prostor z majetku obce,
- poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50 000 Kč FO nebo PO a uzavření smluv o jejich poskytnutí,

- postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč,
- uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru a zápůjčky, o převzetí dluhu,
- zastavení nemovité věci a další.

Zastupitelstvo obce zřizuje finanční a kontrolní výbory. Výbory plní úkoly přiřazené zastupitelstvem obce. Každý výrob musí mít minimálně tři členy a předsedou výboru musí být člen zastupitelstva obce.

Zastupitelstvo obce také může zřídit osadní nebo místní výbor, a to v jednotlivých místních částech obce. Členy osadního výboru tvoří občané, kteří jsou přihlášení k trvalému pobytu v místní části, pro kterou je osadní výbor zřízen. Osadní výbor předkládá návrhy na rozvoj dané místní části a vyjadřuje se k rozpočtu obce.

Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Rada obce je výkonný orgán obce, který rozhoduje v záležitostech, které nemá na starosti zastupitelstvo obce. Pokud obec nevolí radu obce, přebírá její pravomoc starosta obce.

Starosta zastupuje obec navenek. Starostu a místostarostu volí zastupitelstvo obce ze svých členů. Starosta musí být občanem České republiky a za výkon své funkce se zodpovídá zastupitelstvu obce.

Mezi pravomoci a povinnosti starosty obce patří odpovědnost za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za minulý kalendářní rok a odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce. Starosta také plní roli zaměstnavatele, tedy uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jejich plat. Dále rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce a zabezpečuje výkon přenesené působnosti. Starosta může po Policii ČR požadovat spolupráci při zabezpečení veřejného pořádku.

Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce a také podepisuje zápis z jednání.

Starosta zřizuje, pro případy stanovené zvláštním zákonem, zvláštní orgány obce pro výkon přenesené působnosti obce a jmenuje a odvolává jejich členy. Zvláštní orgán obce pak vykonává státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností. V čele zvláštního orgánu obce může být pouze osoba, která doloží zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti.

3.4 Orgány obce Velké Heraltice

Hlavním orgánem obce Velké Heraltice je zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce má 9 členů a zasedá zpravidla každý měsíc. Zastupitelstvo obce nejčastěji projednává žádosti občanů, spolků a sdružení, probírá smlouvy, debatuje o vyvěšení záměru na nájem nebo prodej obecních pozemků a schvaluje výsledky výběrových řízení.

Zastupitelstvo obce založilo finanční a kontrolní výbor. Tyto výbory jsou považovány za orgány zastupitelstva obce. Finanční výbor především kontroluje hospodaření obce, zda obec dodržuje schválený rozpočet, zda nakládá se svým majetkem účelně a hospodárně apod. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce, dodržování právních předpisů v oblasti samostatné působnosti atd. Jak finanční, tak kontrolní výbor musí po kontrole vyhotovit zápis, ve kterém uvede, co kontroloval, jaké zjistil nedostatky a návrhy na odstranění těchto nedostatků.

Zastupitelstvo obce Velké Heraltice zřídilo v každé své místní části osadní výbor. Členové osadních výborů jsou velice nápomocní při sestavování rozpočtového výhledu a rozpočtu obce. Sami totiž nejlépe vědí, co je zapotřebí v jejich obci vybudovat, opravit nebo vylepšit.

Obec Velké Heraltice nemá radu obce a výkonným orgánem obce je tedy starosta.

Obecní úřad Velké Heraltice podle organizačního řádu Obecního úřadu Velké Heraltice tvoří starostka, místostarosta a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

Starostkou obce Velké Heraltice byla z členů zastupitelstva obce zvolena Jana Zechová, která vykonává svou funkci již 3 volební období, tedy 12 let. Starostka obce řídí činnost celého obecního úřadu, a proto je její funkce uvolněná.

Kromě pravomocí a povinností starosty obce uvedené v podkapitole 3.3, vykonává starostka obce např. tyto činnosti:

- sleduje, koordinuje, zabezpečuje a kontroluje plnění úkolů, které vyplývají z usnesení zastupitelstva obce,
- plní úkoly uložené zvláštními zákony v oblasti voleb,
- zastupuje obec v dobrovolných svazcích obcí, jejichž je členem,
- zřizuje a zrušuje účty v peněžních ústavech,
- organizuje systém odpadů.

Starostka obce odpovídá za připravenost obce k řešení krizových situací, za údržbu a provoz informačních a komunikačních prostředků, dále nese odpovědnost za provozování úplného kontaktního místa Českého podacího ověřovacího informačního národního terminálu, tzv. CZECH POINT.

Starostka je pověřeným zastupitelem pro záležitosti územního plánování obce a zastupující pověřenou osobou pro výkon správní činnosti.

V době nepřítomnosti starostky obce ji zastupuje místostarosta. Funkce místostarosty je v obci Velké Heraltice neuvolněná. Místostarosta organizuje přípravu materiálu k projednávání na zastupitelstvu obce, kontroluje plnění úkolů přidělených zastupitelstvem obce a spolu se starostkou obce podepisuje právní předpisy obce a usnesení zastupitelstva obce.

Obecní úřad Velké Heraltice plní úkoly, které mu udělilo zastupitelstvo obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti, vykonává státní správu v rozsahu samostatné i přenesené působnosti a poskytuje informace podle zvláštního zákona.

Obecní úřad Velké Heraltice zřídil zvláštní orgán obce pro výkon přenesené působnosti, a to přestupkovou komisi. Přestupková komise projednává přestupky, kterých se dopustí místní občané.

Dalšími orgány obce jsou komise sociální, stavební a kulturní. Stavební komise dohlíží na průběh staveb a rekonstrukcí v obci, konzultuje s občany stavební záměry apod. Sociální komise chodí přát občanům k životním jubileům, pořádá vítání narozených dětí a řeší životní situace občanů obce. Kulturní komise pořádá kulturní a sportovní akce a zajišťuje společenské dění v obci.

3.5 Samostatná a přenesená působnost obce

Protože obce nevykonávají pouze samosprávu, ale v některých případech plní i funkce státních orgánů, rozlišujeme dvojí působnost obce, a to samostatnou a přenesenou.

Samostatná působnost

Samostatnou působností se rozumí všechny záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce a obec o nich rozhoduje samostatně, svým jménem. Do samostatné působnosti mohou zasahovat státní orgány nebo orgány krajů, ale jen v případech ochrany zákona a způsobem stanoveným zákonem.

Do samostatné působnosti patří pravomoci zastupitelstva obce uvedené v podkapitole 3.3.

Obec může podle § 10 zákona o obcích ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou

- k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, například může stanovit činnosti, které by mohli narušit veřejný pořádek nebo jsou v rozporu s dobrými mravy nebo jsou nebezpečné,
- pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných akcí jako jsou kulturní, sportovní akce a taneční zábavy, kdy obec stanoví podmínky k zajištění veřejného pořádku,
- k udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí a podobně.

Na písemnostech vyhotovených orgánem obce v samostatné působnosti musí být v záhlaví uvedeno slovo „obec“ a název obce.

Pokud obec vydává obecně závaznou vyhlášku, řídí se při výkonu samostatné působnosti zákonem nebo jinými právními předpisy.

Obec Velké Heraltice v oblasti samostatné působnosti poskytuje orgánům obce informace a podklady pro výkon jejich činností, sledují aktuálnost vydaných právních předpisů obce, hospodaří rozpočtovými prostředky schváleného rozpočtu obce a odpovídají za efektivní a účelné nakládání s těmito prostředky, zabezpečují spisovou, archivní a skartační službu nebo vykonává funkci opatrovníka podle ustanovení správního řízení.

Přenesená působnost

Vykonává-li orgán obce státní správu, kterou mu svěřil stát, jedná se o přenesenou působnost. Obec vykonává činnosti jménem státu. Ve zvláštním zákoně jsou uvedeny případy, kdy se jedná o přenesenou působnost obce. Není-li zde nějaká činnost uvedena, považuje se za samostatnou působnost.

Při výkonu přenesené působnosti obec vydává nařízení obce, a při jeho vydání se řídí zákonem, jinými právními předpisy, usnesením vlády, směrnicemi a opatřeními příslušných orgánů veřejné správy.

Obec vykonává přenesenou působnost prostřednictvím obecního úřadu. Písemnosti vyhotovené orgánem obce v přenesené působnosti musí v záhlaví obsahovat slova „obecní úřad“ a název obce.

Za výkony přenesené působnosti získává obec příspěvek ze státního rozpočtu.

Obecní úřad Velké Heraltice v oblasti přenesené působnosti zajišťuje provozování kontaktního místa Czech POINT a je oprávněn provádět změny v základních registrech. Mezi základní registry patří

- registr obyvatel,
- registr územní identifikace, adres a nemovitostí tzv. RUIAN,
- a registr práv a povinností tzv. RPP.

Dále obecní úřad projednává přestupky a správní delikty, poskytuje informace soudům, orgánům Policie ČR a dalším správním úřadům a nese odpovědnost za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Obecní úřad Velké Heraltice je oprávněnou osobou k vedení matriky, k ověřování shody opisu a kopií s listinou a ověřování pravosti podpisů a přidělování čísel popisných,

3.6 Ekonomická činnost obce

Jak již bylo jednou řečeno, ZDPH rozlišuje, zda se jedná o ekonomickou činnost obce nebo o výkon veřejné správy.

Obec se považuje za osobu povinnou k dani, pokud vykonává ekonomickou činnost nebo vykonává některou z činností uvedenou v příloze č. 1 ZDPH. V těchto případech vystupuje obec jako právnická osoba, a proto jsou tyto příjmy podrobeny DPH.

Obec může ekonomickou činnost vykonávat prostřednictvím příspěvkových organizací, které zakládá a zřizuje. Nejčastěji se jedná o základní a mateřské školy, obecní knihovny apod. Obec také může zakládat obchodní korporace jako jsou technické služby nebo dopravní podnik.

Naopak obec není osobou povinnou k dani, vykonává-li výkon veřejné správy.

Jak uvádí Galočík (2018, s. 27), „*judikaturou Evropského soudního dvora je výkon veřejné správy definován jako činnost podléhající speciálnímu právnímu režimu, které nezahrnují činnosti vykonávané za stejných právních podmínek, které platí pro soukromé subjekty a uvedené osoby takovou činností mohou upravovat práva a povinnosti jiných osob.*“

Jinými slovy se například jedná o výběr mýtného podle zákona o pozemních komunikacích, které vybírají úřady.

Veřejnosprávní činnost není předmětem daně ani v případě, že je za tuto činnost vybírán správní poplatek.

Při výkonu veřejné správy není jednoduché určit, zda se jedná o ekonomickou činnost nebo o veřejnosprávní činnost. Pokud obec vykonává výkon veřejné správy a mohla by tímto výkonem závažně narušit pravidla hospodářské soutěže, je tento výkon považován za ekonomickou činnost. Jedná se například o ověření podpisu, které může provést matrika obecního úřadu, ale také notář, proto je tato činnost považována za ekonomickou činnost.

Obec může požádat Úřad na ochranu hospodářské soutěže o vydání rozhodnutí, ve kterém se určí, zda se jedná o ekonomickou činnost nebo o veřejnosprávní činnost obce. Doposud nebylo vydáno žádné takové rozhodnutí.

Obec Velké Heraltice provozuje jak veřejnosprávní činnost, tak ekonomickou činnost.

Mezi nejčastěji vykonávané činnosti obce Velké Heraltice v oblasti veřejné správy patří změna trvalého bydliště a výpis z katastru nemovitostí, za které obec vybírá správní poplatek ve výši 50 Kč a výpis z rejstříku trestů, za který vybírá správní poplatek ve výši 100 Kč.

Obec zajišťuje podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů sběr a svoz komunálních odpadů. Na základě obecně závazné vyhlášky č. 2/2016, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vybírá obec od občanů místní poplatek ve výši 444 Kč. Jedná se o veřejnosprávní činnost obce, která není předmětem daně. Obec však nakupuje za účelem dalšího prodeje sběrné nádoby na komunální odpad. Sběrné nádoby si občané mohou pořídit například i v hobby marketu, proto je nákup a prodej sběrných nádob považován za ekonomickou činnost obce.

Mezi další ekonomické činnosti obce Velké Heraltice patří krátkodobý nájem, nájem movitých věcí, nájmy nebytových prostor, dodání vody, inzerce v obecním zpravodaji, prodej dřeva z obecního lesa, kopírovací služby, prodej publikací, věcná břemena a prodej stavebních pozemků.

3.7 Hospodaření obce

Obec je povinna se svým majetkem hospodařit účelně, hospodárně a v souladu se svými zájmy. Také musí o svůj majetek pečovat, chránit ho před zničením, odcizením, zneužitím a starat se o jeho zachování a rozvoj. O svém hospodaření je obec povinna vést účetnictví podle zákona o účetnictví.

Podle § 38 odst. 3 zákona o obcích nesmí obec ručit za závazky fyzických nebo právnických osob. Výjimku tvoří

- závazky vyplývající ze smluv o úvěru, kdy jsou peněžní prostředky použity pro investici, na kterou byla přijata finanční podpora ze státního rozpočtu, státního nebo národního fondu,
- závazky vyplývající se smluv o úvěru, pokud obec použije peněžní prostředky jako investici do vlastních nemovitostí,
- osoby, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
- bytové družstva a honební společenstva.

Stát neručí za závazky obce, výjimkou je však situace, kdy stát převezme závazky smluvně. Obec musí sledovat včasné a řádné plnění závazků svých dlužníků, aby nedocházelo k promlčení nebo zániku práv z nich vyplývajících.

Jak již bylo jednou řečeno, obec může se svým majetkem hospodařit. Například hmotnou nemovitou věc může prodat, směniti, darovat, najmout nebo propachtovat. Pokud tak obec chce učinit, musí nejdříve vyvěsit na úřední desce obecního úřadu záměr obce, který musí vyset minimálně 15 dní před rozhodnutím orgánu obce. K tomuto záměru se může kdokoli vyjádřit a předložit svou nabídku. V případě, že obec nezveřejní záměr, není právní jednání platné. Obec není povinna podle § 39 odst. 3 zákona o obcích zveřejňovat záměr, pokud se jedná o

- nájem bytů nebo hrobových míst,
- pacht nebo výpůjčku obecního majetku na kratší dobu než 30 dní,
- nájem, pacht, výprosu nebo výpůjčku právnické osobě zřízené obcí.

Obec prodává majetek za cenu obvyklou v daném místě a čase nebo za cenu regulovanou státem. Pokud je cena nižší než cena obvyklá, musí obec tuto odchylku odůvodnit.

Obec je podle § 42 odst. 1 zákona o obcích povinna požádat o přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok příslušný krajský úřad, auditora nebo auditorskou společnost. Neučiní-li tak, přezkoumá její hospodaření krajský úřad.

Přezkoumání hospodaření obce se řídí zvláštním právním předpisem a náklady na přezkoumání hradí samotná obec ze svých rozpočtových prostředků.

Zprávu o přezkoumání hospodaření obce spolu se závěrečným účtem projedná zastupitelstvo obce do konce měsíce června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků.

3.8 Příjmy a výdaje obce

Obec je povinna sestavovat rozpočet, který slouží jako podklad pro hospodaření obce.

Rozpočet obce upravuje § 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“) a definuje ho jako finanční plán tvořený na jedno rozpočtové období, které je shodné s kalendářním rokem. Rozpočet musí být sestaven v souladu s rozpočtovým výhledem obce tvořeným zpravidla na 2 až 5 let dopředu.

Pomocí rozpočtu by obec měla použít finanční prostředky co nejefektivněji a tak, aby uspokojila veřejnou potřebu.

Rozpočet je tvořen z příjmů, výdajů a ostatních peněžních operací. Příjmy a výdaje jsou podle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě (dále jen „vyhláška o rozpočtové skladbě“), rozděleny do několika druhů členění podle různých hledisek a obce jsou povinny označovat své příjmy a výdaje podle daného členění.

§ 1a vyhlášky o rozpočtové skladbě třídí příjmy a výdaje

- a) z hlediska odpovědnostního na kapitoly,
- b) z hlediska druhového na příjmové a výdajové druhy,
- c) z hlediska odvětvového na odvětví.

Dále se příjmy a výdaje třídí z hlediska konsolidačního, zdrojového, doplňkového, programového, účelového, strukturního a transferového.

Obec Velké Heraltice sestavuje každoročně rozpočet pro daný kalendářní rok. Pro analýzu příjmů a výdajů rozpočtu obce byl použit výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu FIN 2-12 M za rok 2017, který je uveden v příloze č. 1.

3.8.1 Příjmy obce

Mezi příjmy rozpočtu obce podle § 7 zákona o rozpočtových pravidlech nejčastěji patří

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z vlastní činnosti,
- příjmy ze správní činnosti v přenesené působnosti,
- příjmy z místních poplatků,
- podíly na výnosech z daní,
- dotace ze státního rozpočtu a rozpočtu kraje
- a přijaté peněžité dary.

Z přílohy č. 1 „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2017“ vyplývá, že největší příjmovou položkou rozpočtu obce byly příjmy z DPH, které činily 9 916 650,73 Kč. Druhou největší příjmovou položku tvořily příjmy z přímých daní, a to z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků ve výši 4 999 734,95 Kč, z daně z příjmů právnických osob ve výši 4 887 320,47 Kč a z daně z nemovitostí ve výši 2 518 751,44 Kč.

Obec také obdržela neinvestiční transfer ze státního rozpočtu ve výši 983 401 Kč a z rozpočtu kraje ve výši 57 851 Kč. Dále obec obdržela investiční transfery ve výši 851 115 Kč.

3.8.2 Výdaje obce

Výdaje rozpočtu obce jsou vymezeny v § 9 zákona o rozpočtových pravidlech.

Obec může prostředky z rozpočtu použít na úhradu

- výdajů na vlastní činnost obce v samostatné působnosti,
- výdajů spojených s výkonem státní správy,
- závazků vyplývajících ze smluvních vztahů,
- úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- jiných výdajů uskutečněných v rámci působnosti obce.

Největší výdajovou položkou rozpočtu obce Velké Heraltice v roce 2017 byla činnost místní správy, která činila 3 960 189,70 Kč. Mezi výdaje veřejné správy patřily platy zaměstnanců zařazených do obecního úřadu ve výši 681 111 Kč a nákup služeb ve výši 502 876,73 Kč. Obec dokončila první etapu rekonstrukce obecního úřadu a tato položka činila v rozpočtu 1 727 172,15 Kč.

Druhé největší výdaje byly na péči o vzhled obcí a veřejnou zeleň ve výši 3 140 849,24 Kč. Více než polovinu výdajů, přesně 1 773 277 Kč, tvořily platy zaměstnanců pečujících o veřejnou zeleň.

Obec přispěla na provoz základní školy a dvou mateřských škol částku 2 999 007,50 Kč. Dále obec zaplatila za komunální služby a územní rozvoj 1 659 200,17 Kč. Do této položky patřily výdaje za činnost technických služeb, demolice staveb, geometrické zaměření a různé posudky. Obec postavila nové víceúčelové hřiště a za celou výstavbu zaplatila 781 783,20 Kč.

Další významnou položkou byly výdaje na odměňování zastupitelstva obce ve výši 1 122 329 Kč.

Další položky příjmů a výdajů jsou rozebrány v následující kapitole.

4 Analýza DPH ve vybrané obci

Tato část diplomové práce obsahuje údaje o vzniku plátcovství vybrané obce. Dále analyzuje jednotlivá plnění obce, zda se jedná o zdanitelné nebo osvobozené plnění v oblasti ekonomické činnosti obce nebo veřejnosprávní činnosti obce. Podrobně analyzuje kontrolní hlášení a daňové přiznání za rok 2017. Také je zde zjištěno, zda obec může zrušit registraci k DPH.

4.1 Obec v pozici plátce DPH

Od 1. 1. 2009 se po novelizaci ZDPH začaly do obratu započítávat dříve osvobozené nájmy a převody nemovitostí. V obci Velké Heraltice se navíc v tomto roce vyskytl kůrovec, což vedlo k těžbě lesa a ke zvýšení příjmů z lesního hospodářství. Obec v již v měsíci srpnu překročila stanovený obrat 1 000 000 Kč a musela se tak povinně registrovat k plátcovství DPH. Plátcem DPH se obec stala od 1. 10. 2009 a bylo jí přiděleno daňové identifikační číslo CZ00300837. Místně příslušným správcem daně je pro obec Finanční úřad pro Moravskoslezský úřad, Územní pracoviště v Opavě.

Ekonomický úsek obce Velké Heraltice vypracoval směrnici č. 3/2010 k systému DPH (dále jen „směrnice“). Ve směrnici je uvedeno, že obec uplatňuje čtvrtletní zdaňovací období a evidenci pro daňové účely vede v účetním programu Gordic. Směrnice dále upravuje daň na výstupu, pravidla pro vystavování daňových dokladů, daň na vstupu a povinnosti ekonomického úseku obce. Obci poskytuje externí daňový poradce metodickou pomoc, v případě, kdy si nejsou zaměstnanci ekonomického úseku jistí, zda se jedná o ekonomickou činnost obce, nebo se jedná o osvobozené plnění apod.

Ve směrnici jsou stanoveny případy, kdy obec neuplatňuje DPH na vstupu. Například obec neuplatňuje DPH z běžných a zjednodušených dokladů, na kterých daň nepřesáhne 50 Kč a jedná se o nákup jak pro výkon veřejné správy, tak i pro osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně. Také u nákupu v hotovosti, kdy cena na zjednodušeném daňovém dokladu nepřesáhne 300 Kč, ale nákup souvisí s ekonomickou činností i s osvobozenými plněními bez nároku na odpočet daně, se neuplatní DPH na vstupu.

4.2 Zdanitelná plnění

Obec Velké Heraltice uskutečňuje dodání zboží a poskytuje služby. U následujících zdanitelných plnění si obec uplatňuje DPH na vstupu a DPH na výstupu v plné výši. U spotřeby elektrické energie si obec v žádné oblasti výdajů neuplatňuje DPH na vstupu.

Lesní hospodářství

Obec Velké Heraltice vlastní obecní les. Každý občan, který nemá vůči obci žádné závazky, má nárok jednou za 5 let požádat obec o odkoupení palivového dříví v objemu 3 – 5 m³. Pokud obec vyhoví žádosti, občan je hajným obecních lesů informován o termínu odvozu dřeva z lesa. Hajný označuje území pro těžbu dřeva, dohlíží na řádný úklid občana po těžbě lesa a měří objem vytěženého palivového dříví, který je občan povinen zaplatit na obecním úřadě.

Obec za poskytování služeb v oblasti lesního hospodářství za rok 2017 získala příjmy ve výši 561 959,09 Kč včetně DPH. Naopak celkové výdaje na lesní hospodářství činily 717 261,88 Kč včetně DPH. Jedná se o výdaje na nákup stromků a keřů pro výsadbu lesa nebo na nákup materiálu pro výstavbu oplocenek. Také zde patří výdaje na samotnou výsadbu a údržbu lesa, výdaje na lesní hospodářské plány, výdaje za výkon funkce správce lesa a výdaje na činnost odborného lesního hospodáře Lesů ČR.

Jelikož se jedná o ekonomickou činnost obce, je tato činnost předmětem daně. Obec odvádí DPH na výstupu při poskytnutí této služby a z přijatých zdanitelných plnění si uplatňuje plný nárok na odpočet DPH na vstupu.

Pitná voda

Obec Velké Heraltice je jediným dodavatelem pitné vody v obci. Pokud nemají občané vlastní studnu s pitnou vodou, mohou se napojit k odběru obecní pitné vody. Příjmy z poskytování pitné vody v roce 2017 činily 919 256 Kč včetně DPH. Mezi příjmy patří nájem vodoměru občanům ve výši 120 Kč/rok včetně 21% DPH a vodné ve výši 33 Kč/m³ včetně 15% DPH.

I přesto, že se v majetku obce nachází poměrně velký vodojem a přes 20 studen, nemá obec dostatek pitné vody. V minulosti vybudovala obec přivaděč vodovodního řádu z nedaleké obce Brumovice, která ji v současné době zásobuje. Obec Brumovice každoročně fakturuje tyto dodávky vody dle odebraného množství vody. V roce 2017 činily tyto výdaje 470 402 Kč včetně DPH. Obec Velké Heraltice si z tohoto přijatého zdanitelného plnění uplatňuje nárok na odpočet daně.

Dále si obec uplatňuje DPH na vstupu

- při nákupu materiálu, například chlornan sodný, elektroinstalační materiál, vodoměry apod.,

- při nákupu ostatních služeb jako je pravidelné vzorkování pitné vody, hydrogeologické průzkumy, projektové dokumentace nebo činnost správce vodovodu,
- u oprav a udržování vodovodů, vodoměrů, vodohospodářských zařízení
- a při výstavbě nebo rekonstrukci budov.

Celkové výdaje za rok 2017 jsou uvedeny v Tab. 4.1. Pro výpočet DPH byla použita metoda shora, jelikož se vychází z přílohy č. 1 „Výkaz hodnocení plnění rozpočtu FIN 2-12 M za rok 2017,“ ve které jsou částky jednotlivých výdajů uvedeny včetně DPH.

Tab. 4.1 Celkové výdaje u pitné vody za rok 2017

Výdaje	Základ daně	DPH
Nákup materiálu	46 979,94	9 868,97
Nákup ostatních služeb	477 063,78	100 215,72
Opravy a udržování	20 734,43	4 355,64
Budovy, haly a stavby	586 101,18	123 120,96

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Obec v minulosti vybudovala dva vrty pod zámeckým parkem, které ale nejsou v provozu. Pozemky, na nichž se vrty nacházejí, obci pronajímá Střední škola, dětský domov a školní jídelna Velké Heraltice. Tento subjekt není plátcem DPH a obec si proto nemůže uplatnit odpočet daně na vstupu.

Obec poskytovala v roce 2017 účelové investiční transfery ve výši 60 000 Kč občanům na vyvrtání studny v těch místních částech obce, do kterých nevede obecní vodovod. Jelikož občané nejsou plátcem DPH a jednalo se o dotaci, neměla obec povinnost přiznat daň na výstupu.

Odvádění a čištění odpadních vod

Obec Velké Heraltice zajišťuje sběr a čištění odpadních a srážkových vod. Obec vlastní 2 čističky odpadních vod a 4 kanalizační sítě. Celkové výdaje na provoz čištění odpadních vod byly v roce 2017 ve výši 164 639,85 Kč včetně DPH. Mezi výdaje například patří rozbory odpadních vod, nákup bakterií, opravy a udržování majetku obce nebo vývoz čističky odpadních vod. Obec si u těchto výdajů uplatňuje nárok na odpočet daně ve výši 21 %.

Obci Velké Heraltice plynou z této služby zanedbatelné příjmy ze stočného, od občanů, kteří nemají vlastní čističku odpadních vod nebo žumpu a jsou napojeni na obecní kanalizaci.

Stočné je vybíráno ve výši 23 Kč/m³ včetně 15% DPH zároveň s vodným a je tedy obsaženo v příjmech z poskytování pitné vody.

Sběr a svoz komunálních odpadů

Obec Velké Heraltice zajišťuje pravidelný svoz komunálních odpadů. Jedná se především o sběr směsného odpadu od občanů, o odpad z úklidu obce a vyvážení odpadkových košů v obci.

Obec nakupuje sběrné nádoby za účelem dalšího prodeje občanům. Z těchto výdajů si uplatňuje nárok na odpočet daně v plné výši. V roce 2017 obec nakoupila sběrné nádoby ve výši 5 687,30 Kč a 21% DPH činila 1 131,33 Kč.

Jak již bylo řečeno, obec prodává sběrné nádoby. Občané si mohou pořídit 120 l popelnici za 670 Kč včetně DPH nebo 240 l popelnici za 1 340 Kč včetně DPH. Obec v roce 2017 měla celkové příjmy z prodeje sběrných nádob ve výši 14 740 Kč včetně DPH.

Nákup a prodej sběrných nádob je jedinou činností obce v oblasti sběru a svozu komunálních odpadů, ze které si obec uplatňuje jak DPH na vstupu, tak DPH na výstupu.

V roce 2017 platili občané, kteří mají v obci trvalý pobyt nebo rekreační chalupu, na základě obecně závazné vyhlášky místní poplatky za provoz, shromažďování, sběr, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů ve výši 444 Kč. Celkem obec vybrala 664 810,79 Kč za tyto poplatky. Od roku 2018 platí nová obecně závazná vyhláška, která upravuje systém vybírání plateb za sběr komunálního odpadu. Nově tedy občané zaplatí 60 Kč za každý svoz sběrné nádoby, kterou přistaví k výsypu. Obec od této změny očekává, že občané začnou třídít odpad a sníží tak počet výsypu sběrných nádob. Pro obec to znamená zvýšení příjmů z poskytování svozu komunálních odpadů a zároveň snížení výdajů za ukládání komunálních odpadů na skládky.

4.3 Osvobozená plnění

V roce 2017 uskutečnila obec Velké Heraltice pouze osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně. Mezi tato plnění patří například nájem nemovité věci a prodej nemovité věci při splnění zákonem stanovených podmínek.

Dodání nemovitých věcí

Zastupitelstvo obce projednalo mnoho žádostí o prodej pozemků a prodej nemovitých věcí. Během roku 2017 obec neprodala žádnou budovu, jednotku nebo inženýrskou síť.

Místní podnikatelka žádala o prodej budovy č. p. 110, ve které dlouhodobě provozuje své podnikání. Zastupitelstvo obce žádost zamítlo a k prodeji nedošlo.

V případě, že by obec uvažovala o prodeji této nemovité věci, musela by posoudit, zda dodání nemovité věci splňuje podmínky pro osvobozené plnění nebo se jedná o zdanitelné plnění. Od vydání prvního kolaudačního rozhodnutí uběhlo více než 20 let. Obec tedy splnila podmínku pro osvobození plnění bez nároku na odpočet daně. Podnikatelka žádající o prodej nemovité věci č. p. 110 je plátcem DPH. Obec se může rozhodnout, že u tohoto plnění uplatní DPH, přestože splnila podmínky pro osvobození plnění. Pokud by podnikatelka souhlasila s uplatněním daně, dodala by ji obec nemovitou věc v režimu přenesení daňové povinnosti podle § 92d ZDPH.

Zastupitelstvo obce rozhodlo o prodeji celkem 5 pozemků o výměře 3 071 m². Cena za 1 m² se liší podle jednotlivých druhů pozemků, například pro trvalý travní porost je cena stanovena na 90 Kč/m².

Žádný z prodaných pozemků netvořil funkční celek se stavbou a nebyl stavebním pozemkem, a proto byly splněny podmínky pro osvobození plnění.

Nájem nemovitých věcí

Do osvobozených plnění bez nároku na odpočet daně patří dlouhodobý nájem nemovitých věcí. Obec Velké Heraltice pronajímá pozemky, bytové a nebytové prostory.

Obec Velké Heraltice dlouhodobě pronajímá pole, louky, zahrady, rybníky apod. V roce 2017 uskutečnila osvobozená plnění ve výši 241 300 Kč.

Obec vlastní bytový dům č. p. 118, který je rozdělen na 5 bytových jednotek a 1 nebytový prostor. Dále obec vlastní Zdravotní středisko č. p. 91, ve kterém je 1 bytová jednotka, 3 ordinace lékařů a 1 nebytový prostor. Obec v minulosti vybudovala bytovou jednotku v prostorách Základní školy Velké Heraltice, kterou pronajímá školníkovi. Také pronajímá byt v Kulturním domě v Táboře.

Tab. 4.2 Přehled měsíčního nájmu jednotlivých bytových prostor

	Výměra v m²	Měsíční nájem v Kč
Bytový dům č. p. 118, byt č. 1	59,34	2 552,00
Bytový dům č. p. 118, byt č. 2	51,38	2 209,00
Bytový dům č. p. 118, byt č. 3	29,54	1 270,00
Bytový dům č. p. 118, byt č. 4	77,34	3 326,00
Bytový dům č. p. 118, byt č. 5	58,91	2 063,00
Byt Zdravotní středisko č. p. 91	100	3 500,00
Byt Základní školy VH	70,94	3 050,00
Byt Kulturní dům Tábor	107,70	0,00

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

V Tab. 4.2 je uvedena výše měsíčního nájmu v roce 2017, která byla stanovena pro byt č. 1 až č. 4 v bytovém domě č. p. 118 a pro byt v Základní škole VH na 43 Kč/m². Pro byt č. 5 v bytovém domě č. p. 118 a byt v objektu Zdravotního střediska činil nájem 35 Kč/m². V bytě č. 5 žije sociálně slabá rodina, proto zastupitelstvo obce rozhodlo o snížení nájmu. V bytě v Kulturním domě v Táboře proběhla rozsáhlá rekonstrukce, kterou z části financovala obec a z části nájemce. Z tohoto důvodu byl nájemce zproštěn nájemného za celý rok 2017.

Celkové příjmy z nájmu bytových prostor činily 216 552 Kč včetně nájmu sklepa za 912 Kč za rok.

Obec přeučtovává služby související s nájmem nájemníkům. Jedná se především o spotřebu elektrické energie a plynu. V nájemní smlouvě je uvedena částka, která tvoří nájem a částka, ze které jsou placeny služby související s nájmem. Přijaté částky netvoří příjem ani výnos obce, ale slouží k úhradě služeb souvisejících s nájmem. Uhrazené částky pak pro obec nejsou výdajem ani nákladem. Přijaté částky nepřevyšují uhrazené částky a obec o nich účtuje jako o průběžných položkách. Obec si při nákupu elektrické energie a plynu neuplatňuje nárok na odpočet daně na vstupu a při dodání energie a plynu nájemníkům si neuplatňuje daň na výstupu. Obec tedy postupuje podle § 36 odst. 11 ZDPH a nezahrnuje přijaté částky do základu daně.

Obec Velké Heraltice pronajímá nebytový prostor v bytovém domě č. p. 118 kadeřnici, která zde má provozovnu. Kadeřnice není plátcem DPH. Tento nájem ve výši 45 680 Kč za rok si obec uplatnila jako osvobozené plnění bez nároku na odpočet daně.

Obec se rozhodla, že pokud bude pronajímat nemovité věci jiným plátcům DPH k provozování jejich ekonomické činnosti, bude uplatňovat daň na výstupu. Jedná se především o

- nájem kancelářských prostor externímu správci vodohospodářství,
- nájem nebytových prostor České poště v budově Zdravotního střediska,
- nájem ordinací lékařům,
- nájem budovy č. p. 110, ve které provozuje ekonomickou činnost společnost Slezská Harmonia apod.

V každé nemovité věci, kterou obec najímá, je jak bytová jednotka, tak nebytový prostor. Není proto jednoduché určit, která část služby související s celou nemovitou věcí slouží pro osvobozené plnění bez nároku na odpočet daně a která část slouží pro zdanitelné plnění s nárokem na odpočet daně. V případě, že se jedná o přijaté zdanitelné plnění, které slouží

pro celou nemovitou věc, například oprava nemovité věci, uplatňuje obec nárok na odpočet daně v krácené výši. Pokud je však vymezeno, že se jedná jen o opravu bytové jednotky, neuplatňuje obec nárok na odpočet daně vůbec. V případě, že se jedná o opravu nebytového prostoru, který pronajímá obec s DPH, uplatňuje daň na vstupu.

Nájem hrobových míst

Obec Velké Heraltice je provozovatelem veřejného pohřebiště podle zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změnách některých zákonů. Provoz veřejného pohřebiště je výkonem veřejné správy a není tedy předmětem daně.

Daňový poradce obce Velké Heraltice však považuje nájem hrobového místa za nájem pozemku, na kterém může být umístěn hrob, náhrobek nebo hrobka. Nájem pozemku probíhá na základě smluvního vztahu, který je nazvaný „Nájem hrobového místa.“ Doba nájmu pozemku je stanovena na 10 let.

Nájem pozemku je osvobozen od daně bez nároku na odpočet daně. Obec v roce 2017 uzavřela 2 nájemní smlouvy v celkové výši 8 035 Kč.

Činnosti knihovnické

Příjmy z čtenářských poplatků z místních knihoven jsou od daně osvobozeny. Místní knihovny celkem vybraly 910 Kč.

S provozem místních knihoven souvisí i následující výdaje v celkové výši 144 072,74 Kč. Výdaje obsahují

- platy knihovnic, které pracují na dohodu o provedení práce,
- nákup kancelářských potřeb,
- drobné opravy a údržby,
- cestovné, v případě, že se knihovnice účastní speciálních seminářů mimo bydliště
- a neinvestiční transfery, které obec poskytuje pověřené knihovně na nákup nových knih.

Obec v roce 2017 pořídila do obecní knihovny programové vybavení a drobný hmotný majetek, na který získala dotaci.

U výše uvedených výdajů si obec neuplatnila DPH na vstupu, i přesto že se jedná o přijatá zdanitelná plnění.

4.4 Nárok na odpočet daně

Obec Velké Heraltice si uplatňuje nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění s místem plnění v tuzemsku a u rozhlasového vysílání.

Obec, kromě plného nároku na odpočet daně u plnění uvedených v podkapitole 4.2, uplatňuje nárok na odpočet daně v poměrné výši i v krácené výši.

U přijatých zdanitelných plnění, které slouží jak pro výkon veřejné správy, tak pro ekonomickou činnost obce, uplatňuje obec poměrný nárok na odpočet daně.

Poměrný koeficient se vypočítá podle vzorce (2.3), v jehož čitateli je uvedena ekonomická činnost obce a ve jmenovateli je uvedena ekonomická činnost navýšená o veřejnosprávní činnost obce.

$$PK = \frac{2\,911\,500}{2\,911\,500 + 2\,452\,938} \cdot 100 = 54\%$$

Na počátku roku 2017 spočítala obec ze schváleného rozpočtu na rok 2017 poměrný koeficient, který činil 54 %. Ekonomická činnost obce je složena ze zdanitelných plnění obce a osvobozených plnění bez nároku na odpočet daně. Veřejnosprávní činnost pak tvoří příjmy z místních a správních poplatků a přijaté transfery ze státního rozpočtu a z rozpočtu kraje.

Nárok na odpočet daně v krácené výši používá obec v případě plnění, která využívá pro oblasti plnění uskutečněných, které jsou zdanitelným plněním s nárokem na odpočet daně a zároveň osvobozeným plněním bez nároku na odpočet daně.

Obec na konci kalendářního roku počítá vypořádací koeficient, na jehož základě pak krátí nárok na odpočet daně v následujícím roce.

Na konci roku 2016 provedl daňový poradce obce Velké Heraltice vypořádání odpočtu a vypočítal vypořádací koeficient. Koeficient je vypočten v souladu se vzorcem (2.4).

$$Koeficient = \frac{1\,835\,730 - 0}{1\,835\,730 - 0 + 1\,136\,407 - 649\,570} \cdot 100 = 80\%$$

Částka 1 835 730 Kč v čitateli výpočtu představuje základ daně všech zdanitelných plnění s nárokem na odpočet daně, které obec uskutečnila v roce 2016. Od této částky je odečtena hodnota plnění nezapočítávaných do výpočtu vypořádacího koeficientu s nárokem na odpočet daně. Obec Velké Heraltice neměla žádné takové plnění, proto je odečtena nula.

Ve jmenovateli je k hodnotě celého čitatele přičtena hodnota plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně ve výši 1 136 407 Kč a odečtena hodnota 649 570 Kč

za prodej nemovité věci, u které neměla obec nárok na odpočet daně. Prodej dlouhodobého majetku, ve kterém vykonávala obec ekonomickou činnost, se nezapočítává do výpočtu koeficientu.

Vypořádací koeficient činil 80 %. Pomocí tohoto koeficientu krátí obec přijatá zdanitelná plnění, která využívala pro kombinaci uskutečněných plnění s nárokem a bez nároku na odpočet daně v roce 2017.

Nárok na odpočet daně si obec uplatňuje u následujících zdanitelných plnění. U většiny přijatých zdanitelných plnění, u kterých použila obec poměrný nárok na odpočet daně, použila také krácený nárok.

Rozhlas a televize

Obec Velké Heraltice provozuje místní rozhlas. Hlášení místního rozhlasu je veřejnosprávní činnost, avšak obec nabízí občanům a podnikatelům možnost reklamy prostřednictvím rozhlasu. Za hlášení místního rozhlasu vybírá poplatek ve výši 50 Kč včetně 21% DPH.

Obec si uplatňuje poměrný nárok na odpočet daně z oprav a údržby místního rozhlasu a také z nákupu nových zařízení.

Obec také používá krácený nárok na odpočet daně, protože místní rozhlas používá k plněním osvobozeným bez nároku na odpočet daně. Jedná se například o situace, kdy prostřednictvím místního rozhlasu obec vyhlásí, že se uvolnil obecní byt k nájmu.

Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků

Každé čtvrtletí vydává obec Velké Heraltice obecní zpravodaj, tzv. Heraltické listy.

Ve zpravodaji se uvádí důležité informace Obecního úřadu Velké Heraltice, píše se o dění v základní a mateřské škole a zástupci spolků a sdružení píše o kulturním a sportovním dění v obci. Poslední stránky zpravodaje jsou věnovány inzerci, která je zpoplatněna. Občané nebo podnikatelé v katastrálním území obce platí za inzerci 100 Kč včetně DPH za formát stránky A5. Občané a podnikatelé mimo katastrální území obce platí za inzerci 300 Kč včetně 21% DPH.

Obecní zpravodaj je roznášen do každé domácnosti zdarma, a tak inzerce tvoří jediný příjem plynoucí z vydávání obecního zpravodaje. V roce 2017 činil příjem 100 Kč.

Obec Velké Heraltice si tiskne obecní zpravodaj sama. Kopírovací zařízení, na kterém tiskne zpravodaj, má obec v nájmu a využívá ho především pro činnost místní správy. U tohoto přijatého zdanitelného plnění si uplatňuje poměrný nárok na odpočet daně. Kopírovací zařízení však obec využívá jak pro zdanitelná plnění s nárokem na odpočet daně, tak pro osvobozená plnění. Obec proto uplatňuje také krácený nárok na odpočet daně.

V Tab. 4.3 jsou uvedeny celkové výdaje sdělovacích prostředků za rok 2017. Celkové výdaje obsahují osobní náklady za roznos zpravodaje, který obec zajišťuje prostřednictvím dohody o provedení práce a poměrnou část výdajů na nákup kancelářských potřeb a nájem tiskárny.

Tab. 4.3 Celkové výdaje sdělovacích prostředků za rok 2017

Výdaje	Základ daně	DPH
Osobní výdaje	3 000,00	
Ostatní služby	23 048,76	4 840,24

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Zájmová činnost v kultuře

Obec Velké Heraltice vlastní Společenský dům ve Velkých Heralticích, Kulturní areál v Sádce a čtyři Kulturní domy, a to v Malých Heralticích, v Sádce, v Košetovicích a v Táboře.

Kulturní domy jsou často najímány občanům, spolkům a podnikatelům. Občané využívají kulturní domy pro svatební a rodinné oslavy. Podnikatelé v těchto prostorách školí své zaměstnance. Spolky, ale také samotná obec, zde pořádají společenské, kulturní a sportovní akce, divadelní představení a hudební zábavy. Obec také pořádá setkání seniorů apod.

Obec Velké Heraltice najímá kulturní domy s vnitřním vybavením maximálně na 48 hodin. Součástí krátkodobého nájmu je dodání elektřiny, vody, tepla a chladu. Obec v souvislosti s nájmem kulturních domů nabízí půjčování ubrusů, rautových stolů a dalšího vybavení.

V roce 2017 činily příjmy z krátkodobých nájmu 84 800 Kč včetně DPH 21 %.

Obec uskutečňuje zdanitelná plnění v podobě krátkodobých nájmu, avšak kulturní domy používá při poskytování kulturních služeb, které jsou podle § 61 písm. e) ZDPH osvobozeny od daně bez nároku na odpočet daně.

Obec také využívá kulturní domy jak pro svou veřejnosprávní činnost, tak pro svou ekonomickou činnost.

Obec v oblasti zájmové činnosti v kultuře využívá u mnoha výdajů nárok na odpočet daně v poměrné výši. Jedná se především o

- nákup drobného hmotného majetku, kdy obec nakupuje nádobí, technické vybavení,
- nákup materiálu, jako jsou čisticí prostředky, drobný inventář, materiál na hydroizolaci kulturního domu,
- a nákup služeb, například servis klimatizace,
- opravy a udržování
- a o pořízení strojů, přístrojů a zařízení.

Zároveň si obec u výše uvedených výdajů uplatňuje nárok na odpočet daně v krácené výši.

U ostatních výdajů, mezi které patří osobní výdaje, spotřeba plynu a elektrické energie, si obec neuplatňuje nárok na odpočet daně ani v plné výši ani v krácené výši.

Činnost místní správy

Činností místní správy se rozumí vlastní správní činnost obce a zastupitelstva obce.

Obec Velké Heraltice poskytuje občanům příležitostné kopírování, přístup k informacím podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím apod.

Obec si uplatňuje jak poměrný nárok, tak krácený nárok na odpočet daně při nákupu kancelářských potřeb a čisticích prostředků. Také u nájmu kopírovacího zařízení, jak už bylo řečeno výše.

Obec Velké Heraltice používá koeficient pro krácení nároku na odpočet daně při nákupu drobného hmotného majetku, který je používán zaměstnanci obecního úřadu. Také uplatňuje nárok na odpočet daně v poměrné výši při rekonstrukci budovy, ve které sídlí obecní úřad.

Obec Velké Heraltice používá pro vedení účetnictví, pokladny, správy majetku a poplatků programové vybavení Gordic. V tomto programu je vedena evidence jak ekonomické činnosti, tak veřejnosprávní činnosti obce. Obec proto uplatňuje poměrný nárok na odpočet daně i při nákupu tohoto programového vybavení.

Obec by měla použít také krácený nárok na odpočet daně, protože v tomto programu vede evidenci jak zdanitelných plnění s nárokem na odpočet daně, tak osvobozených plnění bez nároku na odpočet daně.

4.5 Režim přenesení daňové povinnosti

Obec Velké Heraltice je v rámci režimu přenesení daňové povinnosti vždy v pozici příjemce plnění, nikoli poskytovatele. Z toho vyplývá povinnost obce přiznat a zaplatit daň. Obec odpovídá za správné doplnění výše daně na daňovém dokladu pro evidence DPH.

Obci vzniká u některých přijatých zdanitelných plnění v RPDP nárok na odpočet daně na vstupu. Obec si uplatňuje plný nárok na odpočet daně pouze u přijatých plnění týkajících se pitné vody, lesního hospodářství a čističky odpadních vod. Poměrný nebo krácený nárok na odpočet daně pak uplatňuje u přijatých plnění v RPDP týkajících se rozhlasu a kulturních domů.

Jak již bylo řečeno, obec je povinna v RPDP zaplatit daň, ale zároveň má nárok na odpočet daně na vstupu z tohoto přijatého zdanitelného plnění.

Obec používá RPDP především u stavebních a montážních prací. V roce 2017 přijala následující zdanitelná plnění.

První čtvrtletí

Začátkem měsíce ledna 2017 nechala obec opravit rolovací vrata na hasičské zbrojnici. Oprava stála 830 Kč. Obec dopočetla 21% DPH, která činila 174,30 Kč. Požární ochrana spadá do výkonu veřejné správy, proto mělo být toto plnění uskutečněno v běžném režimu DPH. Obec však toto plnění považovala za montážní práce, a proto použila RPDP.

Společnost zabezpečující systém pro ochranu majetku a osob pravidelně na začátku kalendářního roku kontroluje elektrický zabezpečovací systém v budově obecního úřadu. V roce 2017 zjistila nedostatky, které následně odstranila. Za opravu elektrického zabezpečovacího systému vystavila fakturu ve výši 8 470 Kč. Dopočtená daň na výstupu činila 1 778,70 Kč. Zabezpečovací systém nepoužívá obec pro ekonomickou činnost, proto si neuplatnila nárok na odpočet daně. Správně by však obec měla uplatnit poměrný nárok na odpočet daně, protože zabezpečovací systém se nachází v budově, kterou obec používá pro veřejnosprávní a ekonomickou činnost obce.

V prvním čtvrtletí také proběhlo rozšíření bezdrátového systému pro hlášení místního rozhlasu. Toto rozšíření stálo obec 107 298 Kč. Obec stanovila daň na výstupu ve výši 22 532,58 Kč. U tohoto přijatého zdanitelného plnění si obec uplatnila poměrný nárok na odpočet daně ve výši 54 %. Poměrnou část základu daně, která podléhá ekonomické činnosti

obce, vypočítala obec jako součin celkového základu daně a poměrného koeficientu. DPH pak dopočítala jako součin poměrné části základu daně a sazby daně.

$$ZD = 107\,298 \cdot 0,54 = 57\,941 \text{ Kč}$$

$$DPH = 57\,941 \cdot 0,21 = 12\,168 \text{ Kč}$$

Z výsledného poměrného nároku na odpočet daně ve výši 12 168 Kč si obec uplatnila ještě krácený nárok, který činil 80 %. Celkový odpočet byl ve výši 9 734 Kč.

Všechna tato přijatá zdanitelná plnění v režimu přenesení daňové povinnosti vstupují do měsíčních kontrolních hlášení a uvádí se v tabulce B.1. Přijatá zdanitelná plnění v režimu přenesení daňové povinnosti, u kterých je povinen přiznat daň příjemce podle § 92a (dále jen „tabulka B.1.“). V Tab. 4.4 jsou uvedena všechna plnění za první čtvrtletí roku 2017.

Tab. 4.4 Režim přenesení daňové povinnosti v kontrolním hlášení 1. Q 2017

Číslo řádku	Ev. číslo daňového dokladu	DUZD	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3	Kód před. plnění
1	170023	11.01.2017	830,00	174,30	0,00	0,00	0,00	0,00	4
2	17018	24.01.2017	8 470,00	1 778,70	0,00	0,00	0,00	0,00	4
1	217156	24.03.2017	107 298,00	22 532,58	0,00	0,00	0,00	0,00	4

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Dále jsou tato přijatá zdanitelná plnění uvedena v daňovém přiznání za první čtvrtletí, které je uvedeno v Tab. 4.5. Režim přenesení daňové povinnosti se uvádí na řádku 10 daňového přiznání. Nárok na odpočet daně z RPDP se uvádí na ř. 43 daňového přiznání.

Tab. 4.5 Daňové přiznání za 1. Q 2017

Zdanitelná plnění		Základ daně	Daň na výstupu
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a)	ř. 10	116 598	24 486
Nárok na odpočet daně		Základ daně	Krácený odpočet
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	ř. 43	57 941	12 168

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Druhé čtvrtletí

V průběhu druhého čtvrtletí nepřijala obec Velké Heraltice zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti.

Třetí čtvrtletí

Během letních měsíců probíhala výstavba vodovodního potrubí na ulici Úzká. Došlo tak k rozšíření obecního vodovodu ve Velkých Heralticích, které stálo 302 919 Kč. Poté byli

na vodovod napojení občané žijící v této ulici. Za vodovodní přípojky zaplatila obec 42 056 Kč. Obec nechala udělat protkal nových vodovodních přípojek, který stál 5 290 Kč. Výstavba probíhala na základě smlouvy o dílo, v níž byla stanovena cena za rozšíření vodovodu. V průběhu výstavby však došlo k vícepracím v hodnotě 241 159 Kč. Celá výstavba proběhla v režimu přenesení daňové povinnosti a obec dopočítala z přijatých zdanitelných plnění DPH na výstupu ve výši 124 199,04 Kč. Ze všech výše uvedených přijatých plnění si uplatnila obec plný nárok na odpočet daně, který vykazala na ř. 43 daňového přiznání, viz Tab. 4.7.

Ve třetím čtvrtletí proběhla výměna baterií na bezdrátovém systému místního rozhlasu v hodnotě 6 609 Kč a oprava rozhlasu ve výši 6 794 Kč. Dopočtená výše DPH činila 2 814,73 Kč. I když si obec mohla uplatnit krácený nárok na odpočet daně, neučinila tak.

V RPDP opravila obec kliku dveří na Společenském domě ve Velkých Heralticích, která byla špatným zacházením zničena. Montáž nové kliky stála 571 Kč a dopočtená daň na výstupu činila 119,91 Kč. Obec si neuplatnila nárok na odpočet daně, přestože měla nárok na odpočet daně v poměrné výši.

V roce 2017 získala obec dotaci z Moravskoslezského kraje na stavební úpravy budovy obecního úřadu ve Velkých Heralticích. Rekonstrukcí bylo vytvořeno zázemí pro knihovnu a infocentrum, vzniklo nové sociální zázemí a vybudoval se bezbariérový vstup do budovy obecního úřadu. Na stavební úpravy vyhlásila obec výběrové řízení. S vítěznou společností uzavřela smlouvu o dílo. Ve třetím čtvrtletí obdržela obec první fakturu ve výši 402 972 Kč. Obec zaplatila DPH na výstupu ve výši 84 624,12 Kč. Obec si neuplatnila nárok na odpočet daně, protože v podmínkách dotačního programu bylo stanoveno, že pokud příjemce dotace neuplatní nárok na odpočet daně, může uvést mezi uznatelné náklady projektu také DPH. To pro obec znamenalo, že mohla financovat přijaté zdanitelné plnění včetně DPH z dotace.

Jak je vidět z Tab. 4.6, přijatá zdanitelná plnění uskutečněná ve třetím čtvrtletí vstupují do tabulky B.1. kontrolního hlášení.

Tab. 4.6 Režim přenesení daňové povinnosti v kontrolním hlášení 3. Q 2017

Číslo řádku	Ev. číslo daňového dokladu	DUZD	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3	Kód před. plnění
1	9922017226	31.07.2017	302 919,00	63 612,99	0,00	0,00	0,00	0,00	4
1	220170459	25.08.2017	571,00	119,91	0,00	0,00	0,00	0,00	4
2	9922017249	31.08.2017	241 159,00	50 643,39	0,00	0,00	0,00	0,00	4
3	9922017250	31.08.2017	42 056,00	8 831,76	0,00	0,00	0,00	0,00	4
4	00217300	09.08.2017	6 609,00	1 387,89	0,00	0,00	0,00	0,00	4
5	00217320	23.08.2017	6 794,00	1 426,74	0,00	0,00	0,00	0,00	4
6	170022	01.08.2017	402 972,00	84 624,12	0,00	0,00	0,00	0,00	4
7	112017	23.08.2017	5 290,00	1 110,90	0,00	0,00	0,00	0,00	4

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Také jsou tato plnění uvedena na řádku 10 v daňovém přiznání. Přijatá plnění související s rozšířením vodovodu jsou uvedena na řádku 43 daňového přiznání.

Tab. 4.7 Daňové přiznání za 3. Q 2017

Zdanitelná plnění		Základ daně	Daň na výstupu
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a)	ř. 10	1 008 370	211 758
Nárok na odpočet daně		Základ daně	V plné výši
Ze zdanitelných plnění vykázaných na řádcích 3 až 13	ř. 43	591 424	124 199

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Čtvrté čtvrtletí

Ve čtvrtém čtvrtletí obdržela obec Velké Heraltice další dvě faktury za stavební úpravy budovy obecního úřadu v celkové výši 625 576 Kč. Obec dopočítala a odvedla daň ve výši 131 370,96 Kč. V tomto případě si obec také neuplatnila nárok na odpočet daně, aby mohla DPH uvést mezi uznatelné náklady projektu.

Místní truhlář vyrobil a namontoval dřevěné lavičky na fotbalové hřiště ve Velkých Heralticích v hodnotě 8 820 Kč. Plnění proběhlo v RPDP, a proto obec zaplatila 1 852,20 Kč za DPH na výstupu.

Obec vyhlásila výběrové řízení na opravu rozpadající se zdi pod Zdravotním střediskem. S vítěznou společností uzavřela obec smlouvu o dílo. Stavební práce byly vyfakturovány v RPDP ve výši 7 329 Kč. Obec odvedla daň na výstupu ve výši 1 539,09 Kč.

Všechna výše uvedená přijatá zdanitelná plnění vstupují do kontrolního hlášení, které je uvedeno v Tab. 4.8 a jsou uvedena na řádku 10 daňového přiznání, které je uvedeno v Tab. 4.9.

Obec na konci roku opravila střechu na bytě v kulturním domě v Táboře. Toto přijaté zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti podléhá první snížené sazbě daně, tedy 15 %. Oprava činila 37 632 Kč a obec dopočítala DPH ve výši 5 644,80 Kč. Plnění podléhající snížené sazbě daně také vstupuje do tabulky B.1. kontrolního hlášení, ale v daňovém přiznání je uvedeno na řádku 11.

Tab. 4.8 Režim přenesení daňové povinnosti v kontrolním hlášení 4. Q 2017

Číslo řádku	Ev. číslo daňového dokladu	DUZD	Základ daně 1	Daň 1	Základ daně 2	Daň 2	Základ daně 3	Daň 3	Kód před. plnění
1	170100038	17.10.2017	7 329,00	1 539,09	0,00	0,00	0,00	0,00	4
2	170031	31.10.2017	582 443,00	122 313,03	0,00	0,00	0,00	0,00	4
3	17/2017	02.10.2017	8 820,00	1 852,20	0,00	0,00	0,00	0,00	4
1	201767	20.12.2017	0,00	0,00	37 632,00	5 644,80	0,00	0,00	4
2	170032	07.12.2017	43 133,00	9 057,93	0,00	0,00	0,00	0,00	4

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Tab. 4.9 Daňové přiznání za 4. Q 2017

Zdanitelná plnění		Základ daně	Daň na výstupu
Režim přenesení daňové povinnosti (§ 92a)	ř. 10	641 725	134 762
	ř. 11	37 632	5 645

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

4.6 Kontrolní hlášení

Obec Velké Heraltice je právnickou osobou, která podává měsíční kontrolní hlášení. KH zpracovává daňový poradce, který podává hlášení elektronicky nejpozději do 25 dne následujícího kalendářního měsíce. Do KH uvádí uskutečněná a přijatá zdanitelná plnění s místem plnění v tuzemsku a plnění v RPDP. Pro analýzu plnění vstupujících do KH bylo použito kontrolní hlášení za 12 měsíc 2017, které je přílohou č. 2.

V prosinci provádí obec odečty domovních vodoměrů. Obec vyúčtovala dodání vodného celkem 10 podnikatelům, například restauraci, zemědělskému družstvu, bytovému družstvu apod. Základ daně za nájem všech 10 vodoměrů činil 991,70 Kč a 21% daň činila 208,30 Kč. Základ daně za spotřebu vody činil 284 718,34 Kč a DPH činila jen 42 694,66 Kč, protože vodné podléhá první snížené sazbě daně.

Dále obec vyúčtovala roční nájem pozemků ve výši 179 434,00 Kč plynárenské společnosti. Výše daně činila 37 681,14 Kč.

Dřevozpracující společnost pravidelně těží palivové dříví z obecního lesa ve Velkých Heralticích. Obec vystavila 2 faktury s celkovým základem daně 138 053,50 Kč a s 21 % DPH ve výši 28 991,23 Kč.

Výše uvedená plnění jsou běžná plnění a vstupují do tabulky **A.4. Uskutečněná zdanitelná plnění** a přijaté úplaty s povinností přiznat daň dle §108 odst. 1 písm. a) s hodnotou nad 10.000,- Kč včetně daně a všechny provedené opravy podle § 44 bez ohledu na limit (dále jen „tabulka A.4.“) kontrolního hlášení.

Obec také vyplňuje tabulku **A.5. Ostatní uskutečněná zdanitelná plnění** a přijaté úplaty s povinností přiznat daň dle § 108 odst. 1 písm. a) s hodnotou do 10 000,- Kč včetně daně, nebo plnění, u nichž nevznikla povinnost vystavit daňový doklad (dále jen „tabulka A.5.“).

Do tabulky A.5. obec uvedla

- nájem vodoměrů za rok 2017 od neplátců DPH ve výši 22 096,85 Kč + 4 663,15 Kč DPH,
- spotřebu vody ve výši 198,20 Kč + 41,80 Kč DPH,
- hlášení místního rozhlasu třikrát ve výši 123,96 Kč + 26,04 Kč DPH,
- prodej popelnice ve výši 553,69 Kč + 116,31 Kč DPH,
- a dva nájmy kulturních domů ve výši 1652,80 Kč + 347,20 Kč DPH.

Obec zde také uvedla nájmy vodoměrů ostatních podnikatelů, kteří nejsou vykázáni v tabulce A.4. Celkový základ daně činil 2 479,25 Kč a daň činila 520,75 Kč.

V tabulce A.5. vykazala obec příjmy z pitné vody. Základ daně byl ve výši 588 919,56 Kč a 15% daň činila 88 323,44 Kč. Také zde obec uvedla prodej knih ve výši 7 727,35 Kč s 10% DPH ve výši 772,65 Kč.

Do tabulky B.1. vstupují plnění v režimu přenesení daňové povinnosti. Tato plnění jsou uvedena v podkapitole 4.5. Za prosinec činil základ daně pro základní sazbu daně 43 133 Kč, daň 9 057,93 Kč a základ daně pro první sníženou sazbu daně činil 37 632 Kč a daň 5 644,80 Kč.

V tabulce **B.2. Přijatá zdanitelná plnění** a poskytnuté úplaty, u kterých příjemce uplatňuje nárok na odpočet daně dle § 73 odst. 1 písm. a) s hodnotou nad 10.000,- Kč včetně daně a všechny přijaté opravy podle § 44 bez ohledu na limit (dále jen „tabulka B.2.“) uvedla obec měsíční vyúčtování za správu vodohospodářského zařízení ve výši 23 500 Kč bez DPH.

Vyúčtovány byly měsíce listopad a prosinec. Celkový základ daně činil 47 000 Kč a 21% daň činila 9 870 Kč.

Obec nechala v prosinci zpracovat projektovou dokumentaci, za kterou zaplatila 23 000 Kč a DPH ve výši 4 830 Kč. Dále obec vydala 50 ks knižní publikace s názvem „Tábor ve Slezsku z historie a současnosti obce,“ kterou prodává občanům. Za výtisk zaplatila 18 181,82 Kč bez DPH. Daň činila 3 818,18 Kč. Z obou uvedených plnění vznikl obci nárok na odpočet daně na vstupu.

Dále obec obdržela vyúčtování za dodání studené vody, kterou ji poskytuje obec Brumovice. Základ daně činil 56 820,53 Kč a daň činila 8 520,47 Kč. Obec zaplatila 11 416 Kč bez DPH za laboratorní rozbor pitné vody. DPH činila 2 397,38 Kč.

Do kulturních domů obec nakoupila čisticí prostředky v hodnotě 4 145,80 Kč bez DPH. Také pořídila nové sady ubrusů v hodnotě 31 050 Kč bez DPH. U obou plnění použila obec jak poměrný koeficient, tak koeficient pro krácený nárok. V Tab. 4.10 je uveden celkový základ daně, ze které byla spočítána poměrná část ZD a DPH. Do kontrolního hlášení a daňového přiznání obec uvádí pouze tu část základu daně a DPH, která souvisí s ekonomickou činností obce.

Tab. 4.10 Přehled uplatnění poměrného nároku na odpočet daně

	Základ daně	Poměrná část ZD	DPH	Poměrný nárok	Krácený nárok
Čisticí prostředky	4 145,80	2 238,73	870,62	470,12	376,10
Ubrusy	31 050,00	16 767,00	6 520,50	3 521,34	2 817,07

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Celkový základ daně pro základní sazbu daně v tabulce B.2. byl ve výši 118 603,55 Kč a daň byla ve výši 24 907,02 Kč. Základ daně pro první sníženou sazbu daně byl ve výši 56 820,53 Kč a daň pro první sníženou sazbu byla ve výši 8 520,47 Kč.

Do tabulky **B.3. Přijatá zdanitelná plnění** a poskytnuté úplaty, u kterých příjemce uplatňuje nárok na odpočet daně dle § 73 odst. 1 písm. a) s hodnotou do 10.000,- včetně daně (dále jen „tabulka B.3.“) kontrolního hlášení uvedla obec Velké Heraltice vyúčtování za 2 měsíce vykonávání funkce správce lesa ve výši 12 000 Kč bez DPH. 21 % DPH činila 2 520 Kč. Také zde uvedla čtvrtletní vyúčtování činnosti odborného lesního hospodáře ve výši 7 723,20 Kč bez DPH. Daň činila 1 621,87 Kč.

Obec zaplatila měsíční nájem kopírovacího zařízení ve výši 4 500 Kč bez DPH a servisní práce ve výši 4 579,91 Kč. U kopírovacího zařízení si uplatnila obec poměrný nárok na odpočet daně na vstupu.

Tab. 4.11 Přehled uplatnění poměrného nároku na odpočet daně

	Základ daně	Poměrná část ZD	DPH	Poměrný nárok	Krácený nárok
Nájem tiskárny	4 500,00	2 430,00	945,00	510,30	408,24
Servisní práce	4 579,91	2 473,15	962,09	519,53	415,62

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Dále obec nakoupila chlornan sodný ve výši 1 851 Kč bez DPH, nechala opravit vodovod za 195,30 Kč bez DPH a udělala laboratorní rozbor pitné vody, který stál 2 056 Kč. Celková daň činila 861,52 Kč.

Mezi další přijatá zdanitelná plnění, které obec uvedla do tabulky B.3., patří

- servis čističky odpadních vod ve výši 4 747 Kč + 996,90 Kč DPH,
- oprava čerpadla ve výši 2 740 Kč + 575,51 Kč DPH,
- zpracování KH za 4. Q 2017 ve výši 1 500 Kč + 315 Kč DPH,
- a čisticí prostředky ve výši 1 448,63 Kč + 304,21 Kč DPH.

Základ daně z přijatých zdanitelných plnění vstupujících do tabulky B.3. činil 39 164,77 Kč a daň na vstupu činila 8 224,86 Kč.

4.7 Daňové přiznání

Jak už bylo uvedeno výše, zdaňovacím obdobím obec Velké Heraltice je kalendářní čtvrtletí. Obec podává DAP elektronicky prostřednictvím datové schránky nejpozději 25 den po skončení zdaňovacího období. Pro analýzu byla použita daňová přiznání obce Velké Heraltice za rok 2017.

Daňové přiznání k DPH 1. čtvrtletí

V prvním čtvrtletí uskutečnila obec dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku jak se základní sazbou daně, tak se sníženou sazbou daně. Základ daně u zdanitelných plnění se základní sazbou byl ve výši 187 651 Kč. Mezi tato plnění patřily příjmy z nájmu nebytových prostor, z nájmu kulturních domů, hlášení místního rozhlasu, prodej dříví a sběrných nádob. Základ daně u zdanitelných plnění se sníženou sazbou daně byl ve výši 5 768 Kč. Do tohoto základu daně patřily příjmy z vodného a z prodeje knih. Dále obec přijala služby v režimu přenesení daňové povinnosti ve výši 116 598 Kč. Jednalo se o opravu

vrat na hasičské zbrojnici, o opravu elektrického zabezpečovacího systému a rozšíření místního rozhlasu.

U přijatých zdanitelných plnění byl základ daně u základní sazby daně ve výši 168 443 Kč a základ daně u snížené sazby daně byl ve výši 25 568 Kč. Základ daně z přijatých plnění v režimu přenesení daňové povinnosti byl ve výši 57 941 Kč.

V 1. čtvrtletí činila daň na výstupu 64 737 Kč, odpočet daně činil 48 216 Kč a vlastní daňová povinnost byla ve výši 16 521 Kč.

Daňové přiznání k DPH 2. čtvrtletí

Základ daně u základní sazby daně činil ve druhém čtvrtletí 136 468 Kč. Mezi tato plnění patří kopírování, hlášení místního rozhlasu, prodej palivového dřeva, nájem podnikatelům. U snížené sazby daně činil základ daně 4 878 Kč a tvořily ho zejména příjmy z vodného, příjmy z prodeje knih a CD.

Základ daně z přijatých zdanitelných plnění se základní sazbou daně činil 200 935 Kč a základ daně se sníženou sazbou daně činil 36 224 Kč.

Daň na výstupu byla ve výši 29 342 Kč a celkový odpočet daně byl ve výši 46 905 Kč. Obci Velké Heraltice vznikl nadměrný odpočet daně ve výši 17 563 Kč.

Daňové přiznání k DPH 3. čtvrtletí

Ve třetím čtvrtletí činil celkový základ daně 158 427 Kč, přičemž částka 44 718 Kč tvořila základ daně u snížené sazby daně. Značnou část základu daně tvořily příjmy z nájmu kulturních domů, protože v letních měsících obec zaznamenala zvýšený zájem o kulturní domy. Dále tvořily základ daně příjmy z vyúčtování záloh a služeb a příjmy za odvoz odpadů místními podnikatelům. Další základ daně byl vykázán v režimu přenesení daňové povinnosti ve výši 1 008 370 Kč. Obec Velké Heraltice rozšířila obecní vodovod a napojila na něj své občany. Dále opravila místní rozhlas a zahájila rozsáhlou rekonstrukci obecního úřadu.

Přijatá zdanitelná plnění od plátců byla ve výši 414 001 Kč, z toho 183 729 Kč jsou přijatá plnění se sníženou sazbou daně. V režimu přenesení daňové povinnosti byl základ daně ve výši 591 424 Kč.

Vlastní daňová povinnost obce činila 43 310 Kč, daň na výstupu 242 348 Kč a odpočet daně 199 038 Kč.

Daňové přiznání k DPH 4. čtvrtletí

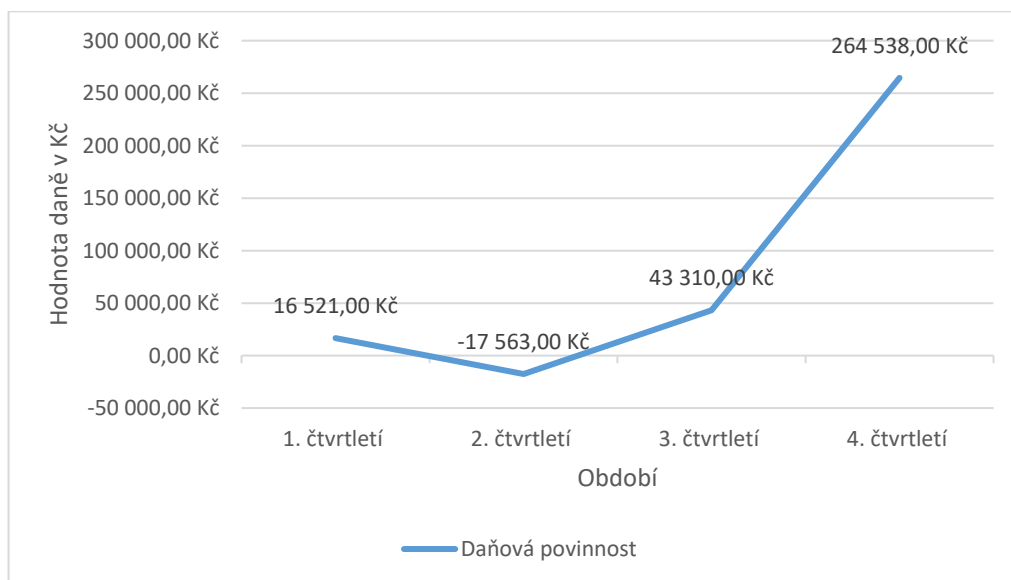
Ve čtvrtém čtvrtletí byl základ daně u dodání zboží a poskytnutí služeb se základní sazbou daně ve výši 463 256 Kč. Do tohoto základu daně patřily příjmy za odvoz odpadů podnikatelům, z nájmu kulturních domů a z nájmu vodoměrů. Základ daně se sníženou sazbou daně byl ve výši 885 606 Kč. Na konci kalendářního roku provádí obec odečty domovních vodoměrů a vyúčtovává spotřebu vody. Podstatnou část základu daně u snížené sazby daně tedy tvoří příjmy z vodného a stočného jak od podnikatelů, tak od občanů. V režimu přenesení daňové povinnosti vykázala obec základ daně jak u základní sazby daně, tak u snížené sazby daně. Do základu daně u základní sazby daně patřily stavební úpravy budovy obecního úřadu a výroba a montáž laviček na fotbalovém hřišti v celkové výši 641 725 Kč. Základ daně u snížené sazby daně činil 37 632 Kč a byla zde zahrnuta oprava střechy na obecním bytě.

Základ daně u základní sazby daně z přijatých zdanitelných plnění byl ve výši 478 348 Kč a základ daně u snížené sazby daně byl ve výši 59 085 Kč.

Obec Velké Heraltice měla daň na výstupu ve výši 370 143 Kč a odpočet daně byl ve výši 105 605 Kč. Obci vznikla daňová povinnost ve výši 264 538 Kč.

Jednotlivé daňové povinnosti obce jsou znázorněny v následujícím grafu 4.1.

Graf 4.1 Daňové povinnosti obce v roce 2017

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2017), vlastní zpracování.

Z grafu 4.1 lze vyčíst, že ve 2. čtvrtletí měla obec zápornou daňovou povinnost. Nejde však o vlastní daňovou povinnost obce, ale o nadměrný odpočet daně, který obci přináší výhody z plátcovství DPH.

Dále z grafu 4.1 vyplývá, že obec měla v prvním čtvrtletí nejmenší daňovou povinnost ve výši 16 521 Kč. Naopak největší daňovou povinnost měla ve čtvrtém čtvrtletí, a to ve výši 264 538 Kč. Tento rozdíl vznikl z důvodu vyúčtování vodného a stočného, které obec provádí vždy na konci kalendářního roku.

Celková daňová povinnost obce Velké Heraltice v roce 2017 činila 306 806 Kč.

4.8 Zrušení registrace

Obec Velké Heraltice v minulosti uvažovala o zrušení registrace k DPH. Aby mohla obec podat žádost o zrušení plátcovství DPH, nesmí její obrat za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhnout částku 1 000 000 Kč nebo musí obec uskutečňovat pouze osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně. Dále nesmí uskutečňovat ekonomickou činnost. Na základě analýzy jednotlivých daňových přiznání z let 2013-2017 bylo zjištěno, že obec Velké Heraltice nespĺňuje ani jednu z výše uvedených podmínek.

Jak bylo zmíněno v podkapitole 3.6, obec vykonává ekonomickou činnost. V rámci své ekonomické činnosti dodává vodu domácnostem a podnikům, pronajímá nebytové prostory a pozemky, inzeruje v obecním zpravodaji apod. Tím, že uskutečňuje ekonomickou činnost, nespĺňuje další podmínku, a to uskutečňování pouze osvobozených plnění.

Obec Velké Heraltice na konci kalendářního roku počítá roční obrat, aby určila zdaňovací období následujícího roku. Do výpočtu obratu obec započítává všechny základy daně z uskutečněných zdanitelných plnění, jako je dodání zboží a poskytnutí služby, a plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně.

Tab. 4.12 Výše obratu v jednotlivých letech 2013-2017

Rok	Obrat v Kč
2013	2 176 437,00
2014	1 930 175,00
2015	2 928 730,00
2016	2 972 137,00
2017	2 666 422,00

Zdroj: Obec Velké Heraltice (2013-2017), vlastní zpracování.

Z Tab. 4.12 je zřejmé, že obec neměla v letech 2013-2017 obrat nižší než 1 000 000 Kč a nemohla tedy požádat o zrušení registrace DPH.

Příjmy z vodného a stočného a další příjmy z oblasti pitné vody tvoří v každém roce téměř polovinu obratu. Kdyby obec například prodala obecní vodovody a kanalizace

Severomoravským vodovodům a kanalizacím Ostrava a.s., které v minulosti projevily zájem, výrazně by snížila základ daně uskutečněných zdanitelných plnění a neměla by výdaje spojené s pitnou vodou. Tato společnost však dodává pitnou vodu za poměrně vyšší ceny než samotná obec, proto není v zájmu zastupitelstva, které má hospodárně pečovat o potřeby občanů, aby obecní vodovody a kanalizace prodaly.

Z analýzy daňových příznání uvedené v příloze č. 3 vyplývá, že obec kromě vlastní daňové povinnosti vykazuje také nadměrné odpočty daně.

Nadměrný odpočet ve výši 77 260 Kč vznikl například v roce 2014, kdy v obci celý rok probíhala rozsáhlá rekonstrukce společenského domu ve Velkých Heralticích. Rekonstrukce probíhala v režimu přenesení daňové povinnosti, kdy obec měla povinnost přiznat a zaplatit daň a zároveň ji vznikl nárok na odpočet daně. V průběhu rekonstrukce si obec uplatnila u všech přijatých zdanitelných plnění v RPDP plný nárok na odpočet daně.

V průběhu roku 2014 pořídila obec nové gastro zařízení do kuchyně společenského domu, vybavení sálu apod. U těchto plnění si obec uplatnila jak poměrný, tak krácený nárok na odpočet daně.

V březnu následujícího roku zařadila obec rekonstrukci společenského domu do majetku obce a spolu s daňovým poradcem provedla vyúčtování daně. Obec sečetla všechny základy daně z přijatých zdanitelných plnění v RPDP, u kterých uplatnila plný nárok na odpočet daně a vypočítala základ daně pro poměrný nárok na odpočet daně. Poměrný odpočet poté ještě krátila koeficientem pro krácený nárok na odpočet daně.

Rozdíl základů daně obec uvedla do daňového příznání za první čtvrtletí 2015 a v tomto čtvrtletí také doplatila rozdílnou daň. Za sledované období měla obec v roce 2015 největší daňovou povinnost ve výši 2 415 816 Kč, a to z důvodu vysokého doplatku daně na výstupu.

Pro obec Velké Heraltice nepředstavuje vlastní daňová povinnost zátěž pro rozpočet obce, protože v průběhu let vykazuje také nadměrné odpočty, které daňovou povinnost snižují. Není tedy vhodné, aby obec zrušila registraci k DPH.

5 Závěr

Cílem diplomové práce byla analýza daně z přidané hodnoty v podmínkách vybrané obce. DPH je jednou z nejsložitějších daní v České republice pro podnikatele, natož pak pro územní samosprávné celky, u kterých se objevuje problematika veřejné správy, ekonomické činnosti a výjimky územně samosprávných celků. Pro analýzu DPH byla vybrána obec Velké Heraltice.

V první části diplomové práce byla vysvětlena problematika DPH. Dle jednotlivých paragrafů ZDPH byly objasněny základní pojmy jako osoba povinná k dani, plátce, obrat apod. Dále bylo vysvětleno, co je předmětem daně, která plnění jsou osvobozená od daně a u kterých plnění si může plátce uplatnit nárok na odpočet daně. Kapitola se také zabývala správou daní, tedy podmínkami pro registraci a zrušení registrace a podáním kontrolního hlášení a daňového přiznání.

Druhá část byla zaměřena jak na obecnou charakteristiku obcí, tak na charakteristiku vybrané obce Velké Heraltice. Byly zde definovány základní pojmy jako obec a orgány obce. Také byly vymezeny činnosti, které obec poskytuje v samostatné působnosti a které v přenesené působnosti obce. Dále bylo zjištěno, že obec kromě veřejné správy, vykonává ekonomickou činnost. Následně byly zkoumány jednotlivé položky příjmů a výdajů v rozpočtu obce.

V poslední části byla provedena aplikace zákona o DPH v podmínkách vybrané obce. Obec Velké Heraltice uskutečňuje zdanitelná plnění převážně v oblasti lesního hospodářství, pitné vody a nebytových prostor. Obec používá nárok na odpočet daně jak v poměrné výši, tak v krácené výši. Nárok na odpočet daně v poměrné výši uplatňuje u souběhu ekonomické a veřejnosprávní činnosti. Nárok na odpočet daně v krácené výši uplatňuje u přijatých zdanitelných plnění, u kterých má z části nárok na odpočet daně a z části jsou to plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Obec také přijímá stavební a montážní práce v režimu přenesení daňové povinnosti. Práce dále analyzuje kontrolní hlášení a daňové přiznání obce za rok 2017.

Dílčím cílem práce bylo zjistit, zda obec může zrušit registraci k DPH a jaké by to mělo dopady. Z analýzy plyne, že obec nemůže dobrovolně zrušit registraci plátcovství daně, protože nespĺňuje podmínky pro zrušení stanovené zákonem. Za posledních 5 let obec vykazuje vysoké obraty, do kterých se započítávají příjmy z dodání zboží a poskytnutí služeb. V případě daně obce se jedná o dodání pitné vody. Výhodou plátcovství daně pro obec je, že si obec může

uplatnit alespoň poměrnou část nebo krácenou část nároku na odpočet daně z plnění, která buďto nejsou předmětem daně nebo jsou osvobozeným plněním bez nároku na odpočet daně. Nevýhodou však je, že si nemohou v některých případech uplatnit plný nárok na odpočet daně, ale mohou si uplatnit nárok na odpočet daně pouze v poměrné nebo krácené výši.

Obec Velké Heraltice vykazuje vlastní daňovou povinnost, ale také nadměrný odpočet daně. Obec se vlastní daňovou povinností podílí na celkové vybrané DPH ve státním rozpočtu a navyšuje tak svůj podíl, který získává od státu. Nadměrné odpočty, které obec vykazuje nejsou tak velké jako vlastní daňové povinnosti, ale značně je snižují. Daňová povinnost tak pro obec nepředstavuje velkou zátěž.

Problematika DPH je velmi složitá a náročná, proto obec Velké Heraltice posílá své zaměstnance na pravidelná školení a využívá služeb daňového poradce.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

ČESKO. *Zákon o dani z přidané hodnoty: aktuální znění zákona po všech novelách v roce 2017 s komentářem změn v praktickém kompletu*. 1. vyd. Bratislava: DonauMedia, 2017. 64 s. ISBN 978-80-8183-020-4

GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. *DPH 2017 - výklad s příklady*. 13. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 424 s. ISBN 978-80-271-0428-4.

GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT. *DPH 2018: výklad s příklady*. 14. vyd. Praha: Grada Publishing, 2018. 432 s. ISBN 978-80-271-0799-5.

KUNEŠ, Zdeněk. *Daň z přidané hodnoty 2017: úplné znění zákona o DPH od 1. července 2017 s pedagogickými pomůckami včetně komentářů a grafů*. 8. vyd. Praha: VOX, 2017. 396 s. ISBN 978-80-87480-56-4.

KUNEŠ, Zdeněk. *DPH v tuzemsku: zaměřeno na nemovité věci a výstavbu: v praktických příkladech: stanovení místa plnění u služeb vztahujících se k nemovité věci, správná sazba daně u oprav a rekonstrukcí staveb pro bydlení, sazba daně u nové výstavby, dodání pozemků nebo staveb, režim přenesení daňové povinnosti*. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2017. 295 s. ISBN 978-80-7554-096-6.

LEDVINKOVÁ, Jana. *Praktický průvodce změnami v DPH 2016: s komentářem a příklady*. 3. vyd. Praha: VOX, 2016. 64 s. ISBN 978-80-87480-43-4.

LORENC, Jiří a Jana KAŠPÁRKOVÁ. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2016 pro územní samosprávné celky*. 8. vyd. Polešovice: M LORDY, 2016. 624 s.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 126 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

PAROUBEK, Jiří. *Rozpočtová skladba v roce 2018: výklad koncepce rozpočtové skladby, 151 praktických příkladů*. 7. vyd. Olomouc: Anag, 2018. 335 s. ISBN 978-80-7554-129-1.

PITNER, Ladislav a Václav BENDA. *Daň z přidané hodnoty s komentářem k 1.7.2017*. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2017. 855 s. ISBN 978-80-7554-089-8.

Právní předpisy

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů ze dne 1. dubna 2004. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 78. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>. ISSN 1211-1244

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů ze dne 12. dubna 2000. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů ze dne 7. července 2000. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>. ISSN 1211-1244.

Vyhláška ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě ze dne 2. července 2002. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 118. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>. ISSN 1211-1244.

Internetové zdroje

Finanční správa. *Informace GFŘ k uplatňování zákona o DPH ve znění účinném od 1. 7. 2017 ve vybraných oblastech* [online]. 2017. FS. [cit. 2017-09-04]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-seznam-dani/2015-12-21-Informace-nemovitosti-2016.pdf>

Finanční správa. *Informace GFŘ k uplatňování zákona o DPH u nemovitých věcí po 1. 1. 2016* [online]. 2017. FS. [cit. 2017-09-08]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/novinky/2017/informace-gfr-k-uplatnovani-zakona-o-dph-8615>

Mikroregion Opavsko severozápad. [online]. 2018. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.opavsko-severozapad.cz/>

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet ČR za rok 2016*. [online]. 2018. MF ČR. [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2016/statni-zaverecny-ucet-za-rok-2016-31478>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Počty obyvatel v obcích*. [online]. 2018. MV ČR. [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

Obec Velké Heraltice. *Oficiální stránky obce Velké Heraltice: Informace o obci*. [online]. 2018. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.velkeheraltice.cz/informace-o-obci/uvod-o-obci/>

Obecně závazná vyhláška č. 2/2016 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. S účinností od 1. 1. 2017. [online]. 2017. [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: http://www.velkeheraltice.cz/e_download.php?file=data/editor/120cs_3.pdf&original=2_2016+schv%C3%A1len%C3%A1.pdf

Organizační řád Obecního úřadu Velké Heraltice. S účinností od 1. 12. 2014

Směrnice č. 3/2010 k systému DPH Obce Velké Heraltice. S účinností od 1. 1. 2010

Seznam zkratk

BD – bytový dům

Czech POINT – Český podací ověřovací informační národní terminál

DAP – daňové přiznání

DPH – daň z přidané hodnoty

DUZP – datum uskutečnění zdanitelného plnění

JČS – jiný členský stát

JSDHO – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

KH – kontrolní hlášení

MAS Opavsko – Místní akční skupina Opavsko

PK – poměrný koeficient

RD – rodinný dům

RPDP – režim přenesení daňové povinnosti

RPP – registr práv a povinností

RUAIN – registr územní identifikace, adres a nemovitostí

ZD – základ daně

ZDPH – zákon o dani z přidané hodnoty

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohou jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 4. 2018

Kristýna Smolková

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu FIN 2-12 M za rok 2017

Příloha č. 2 – Kontrolní hlášení 12/2017

Příloha č. 3 – Analýza daňového přiznání 2013-2017